

OBČINA
SLOVENSKA BISTRICA
O b č i n s k i s v e t

20. redna seja občinskega sveta
dne 21. junija 2022

Gradivo za 14. točko dnevnega reda

ZADEVA: Pobuda za dodelitev statusa Mestne občine Slovenska Bistrica

Poročevalka: mag. Janja TKAVC SMOGAVEC, vodja Oddelka za splošne in pravne zadeve

**O B Č I N A
SLOVENSKA BISTRICA**

Občinska uprava
Oddelek za splošne in pravne zadeve

Kolodvorska ulica 10, 2310 Slovenska Bistrica

telefon: h.c. + 386 2 / 843 28 00, 843 28 30 fax: + 386 2 / 81 81 141 e-mail: obcina@slov-bistrica.si
uradna spletna stran <http://www.slovenska-bistrica.si>

Številka: JTS

Datum: 30. 5. 2022

**O B Č I N A
SLOVENSKA BISTRICA
O b č i n s k i s v e t**

ZADEVA: Pobuda za dodelitev statusa Mestne občine Slovenska Bistrica

I. PREDLAGATELJ

Župan dr. Ivan ŽAGAR

II. DELOVNO TELO, PRISTOJNO ZA OBRAVNAVO

Statutarno pravna komisija

III. VRSTA POSTOPKA

Enofazni

IV. PRAVNE PODLAGE ZA SPREJEM:

- Ustava Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97 – UZS68, 66/00 – UZ80, 24/03 – UZ3a, 47, 68, 69/04 – UZ14, 69/04 – UZ43, 69/04 – UZ50, 68/06 – UZ121,140,143, 47/13 – UZ148, 47/13 – UZ90,97,99, 75/16 – UZ70a in 92/21 – UZ62a),
- Zakon o lokalni samoupravi (Uradni list RS, št. 94/07 – uradno prečiščeno besedilo, 76/08, 79/09, 51/10, 40/12 – ZUJF, 14/15 – ZUJFO, 11/18 – ZSPDLS-1, 30/18, 61/20 – ZIUZEOP-A in 80/20 – ZIUOOPE).

V. NAMEN, CILJI SPREJEMA

Status mestne občine se lahko v skladu s 16. členom Zakona o lokalni samoupravi dodeli občini, ki izpolni pogoje, da je na njenem območju najmanj 20.000 prebivalcev in 15.000 delovnih mest ter je gospodarsko, kulturno in upravno središče širšega območja. Status mestne občine se lahko občini podeli z zakonom. Pred sprejetjem zakona pa ni potreben referendum.

Ne glede na kriterije se je v Sloveniji podelil status mestne občine tudi občinam z manjšim številom prebivalcev, kot jih določa zakon kot pogoj za dodelitev statusa mestne občine. Tako je imela na primer Mestna občina Slovenj Gradec v sredi leta 2020 približno 16.600 prebivalcev, Mestna občina Murska Sobota pa je imela sredi leta 2020 približno 18.680 prebivalcev.

Občina Slovenska Bistrica predstavlja gospodarsko, kulturno in upravno središče širšega območja. Gospodarsko je občina Slovenska Bistrica izjemno močna in zaposluje številne delavce iz drugih krajev in tujine. Prav tako pa predstavlja upravno in kulturno središče na območju med Pohorjem in Halozami ter tesno povezuje najmanj štiri občine: Slovensko Bistrico, Poljčane, Makole in Oplotnico.

Kar zadeva kriterij delovnim mest, občina Slovenska Bistrica z okolico zagotavlja poleg obstoječih delovnim mest veliko tendenco k pridobitvi novih delovnih mest v vseh sektorjih. Oblikovanje novih poslovnih in obrtnih con je eden pomembnejših dejavnikov razvoja občine, ki je pripeljal do možnosti odpiranja vedno novih delovnih mest.

VI. FINANČNE POSLEDICE

Sprejetje predlaganega sklepa nima neposrednih finančnih posledic za občinski proračun.

VII. PREDLOG SKLEPA

Glede na navedeno občinskemu svetu predlagamo, da obravnava predloženo gradivo in sprejme naslednji

S K L E P

I.

Občinski svet Občine Slovenska Bistrica daje pobudo, da se v skladu s 16. členom Zakona o lokalni samoupravi (Uradni list RS, št. 94/07 – uradno prečiščeno besedilo, 76/08, 79/09, 51/10, 40/12 – ZUJF, 14/15 – ZUUJFO, 11/18 – ZSPDSL-1, 30/18, 61/20 – ZIUZEOP-A in 80/20 – ZIUOOPE) Občini Slovenska Bistrica dodeli status mestne občine z imenom Mestna občina Slovenska Bistrica.

II.

Pobuda za ustanovitev Mestne občine Slovenska Bistrica je sestavni del tega sklepa.

III.

Ta sklep se skupaj s prilogo posreduje Državnemu zboru Republike Slovenije.

S spoštovanjem,

mag. Janja TKAVC SMOGAVEC
vodja Oddelka za splošne in pravne zadeve

Priloga:

- Pobuda za ustanovitev Mestne občine Slovenska Bistrica.

POBUDA ZA USTANOVITEV MESTNE OBČINE SLOVENSKA BISTRICA

OBČINA SLOVENSKA BISTRICA

Kolodvorska ulica 10

2310 Slovenska Bistrica

Tel. 02/843 28 00

Uradni spletni naslov: <http://www.slovenska-bistrica.si>

Uradni e-naslov: obcina@slov-bistrica.si

SLOVENSKA BISTRICA, JUNIJ 2022

KAZALO:

1	UVOD.....	6
2	PРАВNA PODLAGA ZA USTANOVITEV MESTNE OBČINE.....	7
2.1	USTAVA REPUBLIKE SLOVENIJE.....	7
2.2	ZAKON O LOKALNI SAMOUPRAVI.....	7
3	OBMOČJE, IME IN SEDEŽ MESTNE OBČINE	8
3.1	OBMOČJE.....	8
3.2	PRIMERJAVA MED MESTNIMI OBČINAMI.....	10
3.3	IME IN SEDEŽ.....	11
4	SLOVENSKA BISTRICA KOT GEOGRAFSKO, PROMETNO, GOSPODARSKO, UPRavno IN KULTURNO SREDIŠČE	12
4.1	MESTO SLOVENSKA BISTRICA.....	12
4.1.1	Mesto Slovenska Bistrica skozi zgodovino.....	12
4.1.2	Območje med Pohorjem in Halozami.....	13
4.2	GOSPODARSTVO	14
4.2.1	Razvoj in vlaganja v javno infrastrukturo.....	14
4.2.2	Splošna gospodarska gibanja	15
4.2.3	Gibanje trga delovne sile.....	15
4.2.4	Panožna gospodarska gibanja.....	16
4.2.5	Značilnosti poslovanja družb v občini Slovenska Bistrica.....	17
4.2.6	Struktura dejavnosti gospodarskih družb	18
4.2.7	Poslovne cone.....	18
4.2.8	Razvojno informacijski center Slovenska Bistrica	19
4.3	TURIZEM.....	19
4.4	UPRavNE FUNKCIJE SLOVENSKE BISTRICE.....	21
4.4.1	Upravna enota Slovenska Bistrica	22
4.4.2	Območna obrtno-podjetniška zbornica Slovenska Bistrica	22
4.4.3	Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije, območna enota Maribor, izpostava Slovenska Bistrica.....	22
4.4.4	Urad za delo Slovenska Bistrica.....	22
4.4.5	Okrajno sodišče v Slovenski Bistrici.....	23
4.4.6	Policijska postaja Slovenska Bistrica	23
4.4.7	Vojašnica Vincenca Repnika Slovenski Bistrici.....	23
4.4.8	Geodetska pisarna Slovenska Bistrica	24
4.4.9	Medobčinski inšpektorat in redarstvo občin Slovenska Bistrica, Poljčane in Makole.....	24

4.4.10	Inšpektorat RS za okolje in prostor, Območna enota Maribor, Inšpekcijska pisarna Slovenska Bistrica	25
4.4.11	Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov v RS, Območna izpostava Slovenska Bistrica	25
4.4.12	Kmetijsko gozdarski zavod Ptuj, Izpostava Slovenska Bistrica	25
4.4.13	Veterinarska bolnica	25
5	PREBIVALSTVO	27
6	JAVNE SLUŽBE NA PODROČJU DRUŽBENIH DEJAVNOSTI	28
6.1	ŠOLSTVO	28
6.1.1	Predšolska vzgoja	28
6.1.2	Osnovnošolsko izobraževanje	29
6.1.3	Srednješolsko izobraževanje	31
6.1.4	Ljudska univerza Slovenska Bistrica	32
6.2	KULTURA V SLOVENSKI BISTRICI	32
6.2.1	Kulturna dejavnost v Slovenski Bistrici	32
6.2.2	Zavod za kulturo Slovenska Bistrica	33
6.2.3	Center domačih in kulturnih obrti	34
6.2.4	Naravne vrednote in kulturna dediščina	34
6.2.5	Knjižnična dejavnost	35
6.3	ZDRAVSTVO IN SOCIALNO PODROČJE	36
6.3.1	Osnovna zdravstvena in specialistična dejavnost	36
6.3.2	Lekarniške dejavnosti	36
6.3.3	Dolgotrajna oskrba	36
6.4	ŠPORT	38
6.4.1	Športna dejavnost v občini Slovenska Bistrica	38
6.4.2	Zavod za šport Slovenska Bistrica	39
6.5	MLADI	42
7	JAVNE SLUŽBE NA PODROČJU GOSPODARSTVA	43
7.1	LOKALNE GOSPODARSKE JAVNESLUŽBE	43
7.1.1	Oskrba s pitno vodo	43
7.1.2	Odvajanje in čiščenje komunalne in padavinske vode	44
7.1.3	Ravnanje s komunalnimi odpadki	45
7.1.4	Urejanje in čiščenje javnih površin	46
7.1.5	Vzdrževanje občinskih javnih cest	47
7.1.6	Javna razsvetljava	48
7.1.7	Pokopališka dejavnost in 24-urna pogrebna služba	48
7.2	GASILSKA SLUŽBA IN CIVILNA ZAŠČITA	48

7.2.1	Javna gasilska služba	48
7.2.2	Civilna zaščita	50
7.3	LOKALNI MEDIJI.....	51
8	ZAKLJUČEK	53

KAZALO TABEL:

Tabela 1: Primerjava št. prebivalcev med mestnimi občinami (Statistični urad RS, 2022).	11
Tabela 2: Podatki trga delovne sile za leto 2020	16
Tabela 3: Število prebivalcev po starostnih skupinah	27
Tabela 7: Število oddelkov in predšolskih otrok v letu 2021/2022.....	29
Tabela 4: Vzgojno-izobraževalni zavodi v občini Slovenska Bistrica	29
Tabela 5: Število oddelkov in učencev v letu 2021/2022	31
Tabela 6: Število oddelkov in učencev v letu 2021/2022	31

KAZALO SLIK

Slika 1: Mesto Slovenska Bistrica	8
Slika 2: Industrijska cona Impol	18
Slika 3: Podjetniška cona Bistrica	19
Slika 6: Vrtec pri OŠ dr. Jožeta Pučnika Črešnjevca	28
Slika 4: 2. osnovna šola Slovenska Bistrica	30
Slika 5: Srednja šola Slovenska Bistrica	31
Slika 7: Knjižnica Josipa Vošnjaka	35
Slika 8: Dom Jožeta Potrča Slovenska Bistrica	37
Slika 9: Stadion v Slovenski Bistrici	40
Slika 10: Mestno kopališče	40
Slika 11: Smučišče na Treh kraljih	41
Slika 12: Skakalni center v Šmartnem	41
Slika 13: Pregledna karta vodovodnih sistemov v občini Slovenska Bistrica	44
Slika 14: Regijski center za ravnanje z odpadki	46
Slika 15: Pregledna karta omrežja lokalnih cest v občini Slovenska Bistrica:	47
Slika 16: Gasilski dom v Slovenski Bistrici	49

1 UVOD

Temeljno poslanstvo Občine Slovenska Bistrica je zagotavljanje pogojev in storitev, ki prispevajo h kakovosti življenja in dela vseh njenih občanov, obiskovalcev in organizacij, glede na zakonske možnosti in razpoložljive vire. Vizija občine Slovenska Bistrica odraža vrednote in potrebe vseh njenih občanov.

Lokalno in širše okolje občine se v zadnjih letih nenehno spreminja. S tem se spreminjajo tudi pričakovanja, potrebe in vrednote občanov ter subjektov, ki delujejo v občini. Nove trende mora občina prepoznati, spremljati in se nanje ustrezno odzvati.

Vizija občine je, s trajnostnim razvojem na vseh področjih, omogočiti svojim prebivalcem kakovostno življenje z aktivnim vključevanjem v družbene in gospodarske procese okolja. Z razvojem na področju aluminija in lesa ter skrbi za srednja in mala podjetja ter obrtništvo in turizem, spodbuja podporno okolje za razvoj novih delovnih mest ter podjetništvo med mladimi.

Občina skrbi za enakomerni razvoj tako mesta kot podeželja. Želi, da je občina Slovenska Bistrica razvita slovenska občina, hkrati pa, da ohrani zeleno in čisto naravo podeželja. Skrbi za svoje naravne in kulturne danosti ter se usmerja v razvoj turizma.

Občina Slovenska Bistrica je prepoznavna in gospodarsko uspešna občina, ki svojim prebivalcem skuša zagotavljati kakovost bivanja in dobro infrastrukturno opremljenost ter tako omogočiti enakomerni razvoj na vseh področjih.

S pobudo za dodelitev statusa mestne občine želimo zasledovati vizijo razvoja občine Slovenska Bistrica v prihodnje.

2 PRAVNA PODLAGA ZA USTANOVITEV MESTNE OBČINE

2.1 USTAVA REPUBLIKE SLOVENIJE

Ustava Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97 – UZS68, 66/00 – UZ80, 24/03 – UZ3a, 47, 68, 69/04 – UZ14, 69/04 – UZ43, 69/04 – UZ50, 68/06 – UZ121,140,143, 47/13 – UZ148, 47/13 – UZ90,97,99 in 75/16 – UZ70a) v 141. členu določa, da mesto pridobi status mestne občine po postopku in pogojih, ki jih določa zakon.

2.2 ZAKON O LOKALNI SAMOUPRAVI

Zakon o lokalni samoupravi (Uradni list RS, št. 94/07 – uradno prečiščeno besedilo, 76/08, 79/09, 51/10, 40/12 – ZUJF, 14/15 – ZUUJFO, 11/18 – ZSPDSLS-1, 30/18, 61/20 – ZIUZEOP-A in 80/20 - ZIUOOPE) v 16. členu določa, da se z zakonom lahko dodeli občini status mestne občine, če je na njenem območju najmanj 20.000 prebivalcev in 15.000 delovnih mest ter je gospodarsko, kulturno in upravno središče širšega območja.

Gre za podelitev statusa mestne občine že ustanovljeni občini. Status mestne občine lahko v skladu s tem členom torej dobi občina, ki izpolni zakonske pogoje, da je na njenem območju mesto, ki ima najmanj 20.000 prebivalcev in 15.000 delovnih mest ter je gospodarsko, kulturno in upravno središče širšega območja, to je območja, ki je širše od njenega, ne da bi bilo treba posebej izpeljati postopek za ustanovitev nove občine »kot mestne občine«. Status mestne občine se lahko občini dodeli z zakonom. Pred sprejetjem tega zakona pa ni potreben referendum.

Po Zakonu o lokalni samoupravi je pridobitev statusa mestne občine torej odvisna od izpolnjevanja zakonskih meril. Državni zbor o zahtevi mesta, da dobi status mestne občine, odloča po posebnem postopku in s posebnim zakonom.

3 OBMOČJE, IME IN SEDEŽ MESTNE OBČINE

Slika 1: Mesto Slovenska Bistrica

3.1 OBMOČJE

Občina Slovenska Bistrica je med največjimi v Sloveniji.

Meri 260,1 km² in šteje 25.890 prebivalcev. Območje občine je izredno raznoliko, pregledno, zanimivo, velike pa so tudi njene turistične, kulturne in naravne danosti. Gospodarstvo s svojimi dejavnostmi je bistveni dejavnik razvoja in napredka v občini. Prevladuje predelovalna industrija, ki predstavlja 2/3 gospodarstva (vodilna je industrijska cona Impol - proizvodnja kovinskih izdelkov s poudarkom na aluminiju, živilskopredelovalna industrija), sicer pa se cca 25 % podjetij ukvarja z nestoritvenimi dejavnostmi.

V neposredni bližini mesta Slovenska Bistrica je Podjetniška cona Bistrica, ki je na to območje privabila predvsem proizvodno naravnana podjetja iz Slovenije in iz tujine. Predvideno pa je tudi širjenje obrtne cone ob izvozu z avtoceste, kjer naj bi se v prihodnosti razvijala predvsem proizvodna, trgovska, storitvena in gostinska dejavnost.

Največja prednost razvojnih možnosti mesta in občine Slovenska Bistrica je ugodna strateška lega, saj leži na križišču poti v smeri Maribora, Ptuja, Ljubljane in Rogaške Slatine. V neposredni bližini poteka vzhodna smer slovenskega avtocestnega križa, v smeri proti Madžarski in Hrvaški ter na severu proti Avstriji.

Občina Slovenska Bistrica leži na stičišču Pohorja, Haloz ter Dravsko-Ptujskega polja in velja za eno večjih občin v podravski regiji. Meji z občinami Lovrenc na Pohorju, Ruše, Hoče-Slivnica, Rače-Fram, Kidričevo, Majšperk, Makole, Poljčane, Slovenske Konjice, Oplotnica, Zreče.

Gostota poseljenosti v občini je pod slovenskim povprečjem in znaša 98,3 prebivalce/km². Stopnja registrirane brezposelnosti v občini znaša 6 % (ZRSZ, oktober 2021) in je pod slovenskim povprečjem, ki znaša 9,1 % v enakem obdobju. Povprečna mesečna neto plača je v avgustu 2020 znašala 1.091.29 € EUR, kar je pod slovenskim povprečjem.

Občina Slovenska Bistrica se ponaša s številnimi naravnimi znamenitostmi ter kulturnimi in zgodovinskimi spomeniki. Velik del teh je občina razglasila z odlokom o zaščiti znamenitosti in spomenikov. Veliko, predvsem kulturnih spomenikov, pa je v preteklih dveh desetletjih tudi obnovila in zavarovala pred propadom. Naravna in kulturna dediščina v občini predstavljata neprecenljiv del gospodarskih in turističnih možnosti prihodnjega razvoja tega območja.

Mesto Slovenska Bistrica prestavlja industrijsko, upravno in kulturno središče občine. Mestne pravice je pridobilo med leti 1297 in 1313. Sredi leta 2020 je imela občina približno 25.890 prebivalcev (približno 12.980 moških in 12.910 žensk). Po številu prebivalcev se je med slovenskimi občinami uvrstila na 12. mesto. Večje število prebivalcev ima samo še enajst občin v Sloveniji, poleg prvih treh največjih (Ljubljana, Maribor in Kranj) še Koper, Celje, Novo mesto, Domžale, Velenje, Nova Gorica Kamnik in Krško. Občina je z 260,1 km² površine šestnajsta po velikosti med vsemi slovenskimi občinami. Večje so samo občine Kočevje, Ilirska Bistrica, Tolmin, Bovec, Črnomelj, Bohinj, Koper, Idrija, Krško, Nova Gorica, Ljubljana, Sevnica, Postojna, Brežice in Kamnik. Od občine Slovenska Bistrica se je odcepila občina Oplotnica leta 1998 ter občini Poljčane in Makole leta 2006. Občina Slovenska Bistrica ima 40 katastrskih občin, kar jo tudi uvršča med občine z več katastrskimi občinami. Podatki o površini, številu naselij in številu prebivalcev kažejo, da je občina Slovenska Bistrica ena izmed največjih občin v Sloveniji v skupini nemestnih občin.

Poleg območja mesta Slovenska Bistrica mestno občino sestavljajo še območja naslednjih naselij, neločljivo povezanih z mestom: Bojtina, Brezje pri Slovenski Bistrici, Bukovec, Cezlak, Cigonca, Devina, Dolgi Vrh, Drumlažno, Črešnjevce, Farovec, Fošt, Frajhajm, Gabernik, Gaj, Gladomes, Hošnica, Ješovec, Jurišna vas, Kalše, Kebelj, Klopce, Kočno ob Ložnici, Kočno pri Polskavi, Korplje, Kostanjevec, Kot na Pohorju, Kovača vas, Križni Vrh, Laporje, Leskovec, Levič, Lokanja vas, Lukanja, Malo Tinje, Modrič, Nadgrad, Nova Gora nad Slovensko Bistrico, Ogljenšak, Ošelj, Planina pod Šumikom, Podgrad na Pohorju, Pokošje, Pragersko, Preloge, Prepuž, Pretrež, Razgor pri Žabljeku, Rep, Ritoznoj, Sele pri Polskavi, Sevec, Smrečno, Spodnja Ložnica, Spodnja Nova vas, Spodnja Polskava, Spodnje Prebukovje, Stari Log, Šentovec, Tinjska Gora, Trnovec pri Slovenski Bistrici, Turiška vas na Pohorju, Urh, Veliko Tinje, Videž, Vinarje, Visole, Vrhloga, Vrhole pri Laporju, Vrhole pri Slovenskih Konjicah,

Zgornja Bistrica, Zgornja Brežnica, Zgornja Ložnica, Zgornja Nova vas, Zgornja Polskava, Zgornje Prebukovje, Šmartno na Pohorju, Žabljek.

Na 260,1 kvadratnih kilometrih je oblikovanih 79 naselij, ki so povezana v 15 krajevnih skupnostih. Krajevne skupnosti v občini Slovenska Bistrica so Krajevna skupnost Alfonz Šarh, Krajevna skupnost Dr. Jagodič, Krajevna skupnost Črešnjevec, Krajevna skupnost Impol, Krajevna skupnost Kebelj, Krajevna skupnost Laporje, Krajevna skupnost Leskovec-Stari log, Krajevna Skupnost Pohorski odred, Krajevna Skupnost Pragersko-Gaj, Krajevna skupnost Spodnja Polskava, Krajevna skupnost Šmartno na Pohorju, Krajevna skupnost Tinje, Krajevna skupnost Vrhole-Preloge, Krajevna skupnost Zgornja Polskava in Krajevna skupnost Zgornja Ložnica.

3.2 PRIMERJAVA MED MESTNIMI OBČINAMI

Zakon o lokalni samoupravi določa, da se z zakonom lahko občini dodeli status mestne občine, če je na njenem območju mesto, ki ima najmanj 20.000 prebivalcev in 15.000 delovnih mest ter je gospodarsko, kulturno in upravno središče širšega območja.

Ne glede na ta kriterij so v slovenskem prostoru svoj prostor našle tudi mestne občine z manjšim številom prebivalcev, kot jih določa zakon kot pogoj za dodelitev statusa mestne občine. Tako je imela na primer Mestna občina Slovenj Gradec sredi leta 2020 približno 16.610 prebivalcev, Mestna občina Murska Sobota pa je imela sredi leta 2020 približno 18.680 prebivalcev. (vir: SURS).

Kar zadeva tretji kriterij, število delovnih mest, pa Slovenska Bistrica z okolico zagotavlja poleg obstoječih delovnih mest veliko tendenco k pridobitvi novih investorjev v prostor ter k oblikovanju novih delovnih mest v vseh sektorjih. Oblikovanje novih poslovnih in obrtnih con je eden pomembnejših dejavnikov razvoja občine, ki je pripeljal do možnost odpiranja vedno novih delovnih mest. Slovenska Bistrica je iz številnih razlogov postala mesto, kjer ljudje želijo prebivati in se zaposlovati.

Podjetniška cona Bistrica in Industrijska cona Impol imata ključno vlogo na področju razvoja gospodarstva, ne samo v občini Slovenska Bistrica, ampak tudi širše v regiji in državi.

Tabela 1: Primerjava št. prebivalcev med mestnimi občinami (Statistični urad RS, 2022)

Ime občine	Število prebivalcev (na dan 1. 7. 2020)
Mestna občina Ljubljana	294.054
Mestna občina Maribor	112.395
Mestna občina Kranj	57.133
Mestna občina Koper	52.773
Mestna občina Celje	49.069
Mestna občina Novo mesto	37.430
Mestna občina Velenje	33.638
Mestna občina Nova Gorica	31.881
Mestna občina Krško	26.078
Mestna občina Ptuj	23.636
Mestna občina Murska Sobota	18.684
Mestna občina Slovenj Gradec	16.609
Občina Slovenska Bistrica	25.890

3.3 IME IN SEDEŽ

Ime mestne občine se glasi: Mestna občina Slovenska Bistrica

Sedež Mestne občine Slovenska Bistrica je v Slovenski Bistrici.

4 SLOVENSKA BISTRICA KOT GEOGRAFSKO, PROMETNO, GOSPODARSKO, UPRAVNO IN KULTURNO SREDIŠČE

4.1 MESTO SLOVENSKA BISTRICA

4.1.1 Mesto Slovenska Bistrica skozi zgodovino

Mesto Slovenska Bistrica, ki je tudi središče občine Slovenska Bistrica, je nastalo na ostalinah rimskega naselja Civitas Negotiana, na križišču cest v smeri današnjega Maribora, Celja in Ptuja. Kraj so obzidali okoli leta 1300 in ga utrdili s štirimi vogalnimi stolpi. Mestne pravice je Slovenska Bistrica dobila v začetku 14. stoletja. In prav ta dogodek zaznamuje tudi osrednji občinski praznik, ki ga Slovenska Bistrica praznuje 12. marca. Tega dne, leta 1311, so namreč v listinski dokument prvič zapisali, da obstaja skupnost meščanov, kar danes Bistričani štejejo za pridobitev temeljnih mestnih pravic. Mesto je skozi zgodovino utrpelo tudi veliko škode. Najprej med turškimi vpadi, prizadeli pa so ga tudi trije požari in ga vselej upepelili. Vidnejši razvoj je mestu je prinesla cesta, ki je povezovala Dunaj in Trst. Takrat je bila zgrajena večina mestnih stavb. Prometna lega in politika 18. stoletja sta pospešili njegov razvoj.

Ožje območje - historično jedro Slovenske Bistrice je v mejah nekdanjega srednjeveškega mestnega obzidja z jarki. Sem spada tudi grajski kompleks s parkom in v baroku zasnovan Trg Alfonza Šarha. Glavna komunikacija v mestnem jedru je nekdanja deželna cesta Dunaj-Trst, ki je potekala ob najstarejšem delu naselja - Gradišču in tvori dvakrat lijakasto razširjen trg. Od tod pelje proti zahodu Partizanska ulica, proti vzhodu pa Kolodvorska ulica. Mestno središče povezuje z gradom Ozka ulica. Preko potoka, na severni strani ležeči Trg Alfonza Šarha, ima trikotno tlorisno obliko. Zgradbe v ožjem območju so večinoma enonadstropne (izjemi sta nekdanji hotel in nadzidana stara šola). Za fasade je značilen plastičen okras 18. in zlasti 19. stoletja, značilni pa so tudi portali, ki so ohranjeni na mnogih zgradbah. Izven nekdanjega mestnega obzidja in zahodno od gradu je grajski park, ki je bil še po 2. svetovni vojni v celoti ohranjen, danes pa stoji na njegovem območju že več zgradb.

Širše območje – izven srednjeveške zasnove. To je območje mestnih vpadnic s hišami, ki so večinoma nastale od 1. polovice 19. stoletja, območje Tibolskega hriba s pokopališčem in Jožefovega hriba s cerkvijo ter prostor vzhodno od mesta z arheološkim spomeniškim območjem.

Danes je Slovenska Bistrica sodobno slovensko mesto, ki je v zadnjih desetletjih doseglo uspešen razvoj na mnogih področjih. Je tudi upravno in industrijsko središče jugovzhodnega dela Pohorja. Slovenska Bistrica pa je zanimiva tudi za odkrivanje in spoznavanje življenja v preteklosti. Številne arheološke najdbe pričajo, da je bil ta prostor poseljen že zelo zgodaj. Pokrajino zaznamujejo ohranjeni gradovi in dvorci ter

razvaline nekdanjih utrd, številne cerkvice in znamenja. Mnogo kulturnih spomenikov je ohranjenih tudi iz novejšega obdobja zgodovine. O nekdanjem delu in življenju tukajšnjih prebivalcev pa pričajo tudi ohranjeni etnološki spomeniki.

4.1.2 Območje med Pohorjem in Halozami

Občina Slovenska Bistrica leži na severovzhodnem predelu Slovenije in se razteza od obronkov Pohorja preko Dravinjske doline do zahodnih Haloz ter na vzhodu do skrajnega jugozahodnega dela Dravskega polja. Mesto Slovenska Bistrica predstavlja središče navedenega območja.

Pohorje, ki leži v SV Sloveniji in spada k Centralnim Alpam, obsega okoli 1000 kvadratnih kilometrov pretežno iglastega gozda in ima v slovenskem gorskem prostoru poseben pomen. Pohorje nima izrazitih vrhov. Jugovzhodni del Pohorja, ki pripada občini Slovenska Bistrica, je od 1230 do 1330 m visoka planota. To je razmeroma valovit svet, po katerem tečejo potoki med višjimi kopami in širokimi hrbti. Med kopastimi vrhovi nad planoto sta, razen Rogle (1517 m), najmarkantnejša Žigartov vrh (1345 m) in Veliki Vrh (1344 m).

Pohorje je znano po svojih šotnih barjih s številnimi jezerci, med katerimi je tudi Črno jezero, ter po svojih obsežnih planjah in planinskih fratah, ki so delo človeških rok. Pohorje nudi življenjski prostor številnim živalskim in rastlinskim vrstam, glavno bogastvo in okras Pohorja pa so gozdovi, v katerih prevladujejo zlasti iglavci. Za Pohorje so bile značilne tudi glažute, ki jih niso poznali le pri nas ampak tudi v svetu. Ljudje so že v preteklosti spoznali lepote in darove narave, ki jim jih je ponujalo Pohorje, zato se je pričel razvijati turizem, ki danes tukaj prevladuje. V zimskem času smučanje, v poletnih mesecih pa predvsem pohodništvo in kolesarjenje. Pohorje je pravi raj za pohodnike, saj je prepredeno s številnimi potmi, ki povezujejo med seboj planinske postojanke ter naravne in kulturne znamenitosti tega predela.

Celotno območje občine Slovenska Bistrica se razprostira na severovzhodnem predelu Slovenije in se razteza od obronkov Pohorja preko Dravinjske doline do zahodnih Haloz ter na vzhodu do skrajnega jugozahodnega dela Dravskega polja. Zajema tri tipe pokrajin: alpsko, panonsko gričevje in panonsko ravnino. Danosti prostora med Pohorjem in Halozami se odražajo po izjemno bogati naravni in biološki raznovrstnosti, saj je le nekaj manj kot polovica površin, ki so deklarirane kot posebna varstvena območja.

4.2 GOSPODARSTVO

4.2.1 Razvoj in vlaganja v javno infrastrukturo

Stanje in razvoj s področja javne infrastrukture, tako prometne, komunalne kakor tudi šolske in zdravstvene je še kako pomembno za dobro gospodarsko klimo. V zaostrenih gospodarskih časih pomembno prispevajo k ohranitvi določenega dela gospodarstva investicije v javnem sektorju (na primer gradbeništva) in vnašajo v okolje tudi razvojno-investicijski naboj.

Upravno središče in okolica obravnavanega prostora imata ugodno geo-prometno lego, saj ležita praktično na križišču petega in desetega evropskega koridorja (avtoceste) z večjimi kraji pa jo povezujejo državne, praviloma regionalne ceste. Prav na državni cestni infrastrukturi so bile izpeljane pomembne investicije, ki bistveno izboljšujejo pretočnost prometa in dostopnost kot: drugi izvoz z avtoceste v Slovensko Bistrico ter ureditev prvega, za potrebe prometne priključitve proizvodno-poslovne cone Bistrica, obvoznica Pragersko, zahodna obvoznica do cone Impol, pričetek obnova železniškega vozlišča Pragersko, ter številne ostale investicije v cestno infrastrukturo.

Ugodno prometno lego dopolnjujejo neposredna bližina železniške povezave Maribor-Ljubljana s križiščem na Pragerskem in z odcepom na Madžarsko ter bližina mariborskega letališča.

Območje prečkajo trije koridorji visokonapetostnih daljnovodov, preprejeno pa je tudi s srednje napetostnim omrežjem. Čez območje poteka tudi magistralni plinovod, pri čemer je izgradnja kompresorske postaje v Kidričevem omogočila povečanje kapacitet ter s tem plinifikacijo v mestu Slovenska Bistrica. Koncesionar Petrol Plin d. o. o., ki oskrbuje, upravlja in vzdržuje plinovodno omrežje v občini Slovenska Bistrica, upravlja z 78.013 m plinovoda. V občini Slovenska Bistrica je trenutno 1.544 priključkov, 1662 odjemnih mest in 665 aktivnih priključkov. Distribuirana količina v letu 2021 je bila 28.107.394 kWh. Distribucijsko omrežje se s plinom oskrbuje iz prenosnega omrežja preko dveh merilno regulacijskih postaj (MRP), in sicer MRP IMPOL in MRP SLOVENSKA BISTRICA v Podjetniški coni Bistrica.

Obsežnejši investicijski cikel na področju družbenih dejavnosti v prostoru med Pohorjem in Halozami se je pričel ob zadnjih letih prvega mandata nove občine in se je po večini že zaključil. Najobsežnejši je vsekakor dograditev šolskega prostora po celotni občini, sledijo pa ji investicije v predšolsko vzgojo, glasbeno šolo, obnova in širitev zdravstvenega doma, atletski stadion, obnova knjižnice, obnova in povečanje športne dvorane. V letošnjem letu pa se planira še pričetek izgradnje novega plezalnega centra, zelenega parkirišča in nadgradnja doma upokojencev.

4.2.2 Splošna gospodarska gibanja

Gospodarske panoge na območju občine Slovenska Bistrica so v času prehoda Slovenije v novo državo bile predvsem odraz naravnih danosti in strateške pozicije, zgodovinske tradicije, potrebe prostora in razvoja, ki ga prinese čas in seveda idej ter ustvarjalnosti posameznikov.

Občinske strukture ves čas aktivno spremljajo gospodarska gibanja ter se tudi ustrezno in v skladu z zakonskimi določili v okvirih možnosti vključujejo v razreševanje problematike. To so storile s številnimi posredovanji na državnem nivoju na pristojnih ministrstvih kakor tudi v drugih institucijah (Sklad za razvoj ipd.), pri iskanju različnih oblik pomoči za posamezna podjetja (posredovanja v primeru grozečih stečajev, ukinjanja in selitvi proizvodnje, pridobivanja vojaških objektov in zemljišč za potrebe gospodarstva itd.) ali gospodarstva kot celote, predvsem v smislu ohranjanja in pridobivanja novih delovnih mest kakor tudi z lastnimi aktivnostmi. Tako so naloge svetovalne mreže prevzele in jih še razširile druge institucije, tudi Razvojno informacijski center Slovenska Bistrica, katerega naloge so predvsem različne aktivnosti pri vzpodbujanju gospodarskega razvoja na različnih področjih.

Predvsem pa Občina z investicijami v izgradnjo in obnovo komunalne infrastrukture omogoča nemoten razvoj gospodarstva, prav tako je Občina izgradila Podjetniško cono Bistrica, na prostoru v skupni izmeri okoli 25 ha površin.

4.2.3 Gibanje trga delovne sile

Dober pokazatelj gospodarskega razvoja je vsekakor stanje na področju aktivne politike dela ter gibanje zaposlovanja in brezposelnosti. Gospodarskim gibanjem v občini Slovenska Bistrica so sledila gibanja na trgu delovne sile.

Med najbolj rizičnimi skupinami je ves čas kategorija dolgotrajno brezposelnih oseb. Težje zaposljive so tudi skupine iskalcev zaposlitve z nižjimi stopnjami izobrazbe. Seveda je najbolj učinkovit odgovor na brezposelnost v gospodarski rasti, v ohranjanju in odpiranju delovnih mest. Skozi programe aktivne politike zaposlovanja so se izvajali številni programi izobraževanja in usposabljanja.

Tabela 2: Podatki trga delovne sile za leto 2020

PODATKI ZA LETO 2020	SLOV. BISTRICA	SLOVENIJA
Število delovno aktivnih prebivalcev (po prebivališču)	11.048	888.918
Število delovno aktivnih prebivalcev (po delovnem mestu)	8.779	888,918
Število zaposlenih oseb (po delovnem mestu)	7.564	794.623
Število samozaposlenih oseb (po delovnem mestu)	1.216	94.296
Stopnja delovne aktivnosti (%)	65,5	65,6
Povprečna mesečna bruto plača na zaposleno osebo (EUR)	1.711,65	1.856,20
Povprečna mesečna neto plača na zaposleno osebo (EUR)	1.126,29	1.208,65
Povprečna mesečna bruto plača (indeks, SI=100)	92,21	100,00
Povprečna mesečna neto plača (indeks, SI=100)	93,21	100,00

4.2.4 Panožna gospodarska gibanja

V ospredju je kovinskopredelovalna industrija z metalurgijo s predelavo aluminija, predvsem znotraj sistema Impol in še številni podjetij, ki presegajo več kot 100 zaposlenih. Kovinskopredelovalna industrija z metalurgijo ima ključno vlogo tako v regiji kot državi.

Sistem Impol je uspešno odgovoril na vse izzive, ki so v posameznih obdobjih težili gospodarstvo. Uspešno je izpeljal proces lastninjenja ter se skozi številna vlaganja preoblikoval v moderen sistem podjetij in ohranil pozicijo nosilca gospodarskega razvoja vse do danes. Nenazadnje je predelava aluminija ena izmed razvojnih priložnosti, ne samo v bistriškem okolju marveč tudi širše v slovenskem in svetovnem prostoru. O pomembnosti aluminija zaradi specifičnosti kovine priča letna rast svetovne proizvodnje, kakor tudi prodor izdelkov iz te kovine na številna nova področja (avtomobilska industrija, gradbeništvo itd.) in temu primerno predstavlja kovino prihodnosti.

Na področju gradbeništva se pojavljajo številna zasebna podjetja. Nekatera so prerasla okvir malih podjetij. Že nekaj časa je v razmahu stanovanjsko gospodarstvo. Občina Slovenska Bistrica je bogata po naravnih virih, zaradi česar zelo uspešno deluje kamnolom v Cezlaku.

Na področju predelovalne industrije zelo uspešno deluje tovarna olja GEA, ki z nenehnim aktivnim spremljanjem in odzivanjem na prihajajoče globalne tržne razmere predstavlja eno uspešnejših podjetij, ne samo na Bistriškem, marveč v širšem slovenskem prostoru, še posebej na področju živilskopredelovalne industrije.

Storitvena dejavnost je v občini Slovenska Bistrica na zelo visokem nivoju. V območju cone Bistrica lahko danes najdemo skoraj vse največje trgovce, ki so prisotni v Sloveniji. Okrepil se je tudi bančni sektor, čemur so sledile tudi vse druge storitvene dejavnosti, specializirane za posamezna področja, ki so prerasle osnovni okvir obrtnih obratovalnic.

H gospodarskemu in siceršnjemu razvoju je pomembno prispeval tudi razvoj obrtnih obratovalnic, ki je bil neke vrste impulz zasebne pobude pri prehodu v tržno gospodarstvo. Tudi sicer so se na področju iniciative ves čas prepletali zasebna podjetja in obrtne dejavnosti.

V občini deluj ena izmed 62 območnih obrtno-podjetniških zbornic, ki skupaj tvorijo obrtno-podjetniški zbornični sistem. Območne obrtno-podjetniške zbornice vključujejo vse tiste obrtnike, katerih obratovalnice imajo sedež na njihovem območju, poleg teh pa tudi prostovoljne člane s svojega območja.

4.2.5 Značilnosti poslovanja družb v občini Slovenska Bistrica

V Podravski regiji je v letu 2020 z dobičkom poslovalo 5.545 gospodarskih družb, ki so ustvarilo skupno 373.044.000 evrov čistega dobička. Po obsegu ustvarjenega čistega dobička so najbolj izstopale družbe, ki delujejo na območju občin Maribor, Ptuj, Slovenska Bistrica in Hoče-Slivnica, ki so skupaj ustvarile 79,0 % vsega čistega dobička regije.

740 samostojnih podjetnikov v občini Slovenska Bistrica je v letu 2020 ustvarilo 84.062 tisoč € prihodkov, ki so ustvarili neto dodano vrednost 22.957.000 evrov.

(vrednosti v 1000 evrih)

Število družb	Število zaposlenih	Povp. plača na zaposlenega
 660	 5.107	 1.856,20
Prihodki	Prih./prodaje na tujih trgih	Odhodki skupaj
 1.351.727	 725.217	 1.315.194
Neto dod.Vrednost	Dod. vrednost na zaposlenega	Neto čisti dobiček
 218.107	 42.707	 31.201

4.2.6 Struktura dejavnosti gospodarskih družb

Na dan 30. 6. 2021 je bilo registriranih 1.318 poslovnih subjektov, 631 gospodarskih družb in 687 samostojnih podjetnikov. Največje število poslovnih subjektov je na ta dan opravljalo dejavnosti s področja trgovine, vzdrževanja in popravila motornih vozil (19,80 %), predelovalnih dejavnosti (17 %), gradbeništva (13,96 %) in strokovnih, znanstvenih in tehničnih dejavnosti (11,23 %).

4.2.7 Poslovne cone

Na območju občine Slovenska Bistrica se nahajata dve ekonomsko-poslovni coni, in sicer:

- Industrijska cona Impol;
- Poslovno-obrtna cona Bistrica.

Industrijska cona Impol

Industrijska cona Impol je namenjena gospodarski dejavnosti podjetij v skupini Impol in meri skupno 202.304 m². Na njenem območju deluje 26 povezanih podjetij, ki skupno zasedajo 100 % kapacitet industrijske cone. Podjetje Impol je šesti največji izvoznik v Sloveniji in med največjimi delodajalci v regiji. Sama proizvodnja temelji na visoki dodani vrednosti, podjetje je med gonilnimi silami razvoja tako v regiji kot na državnem nivoju.

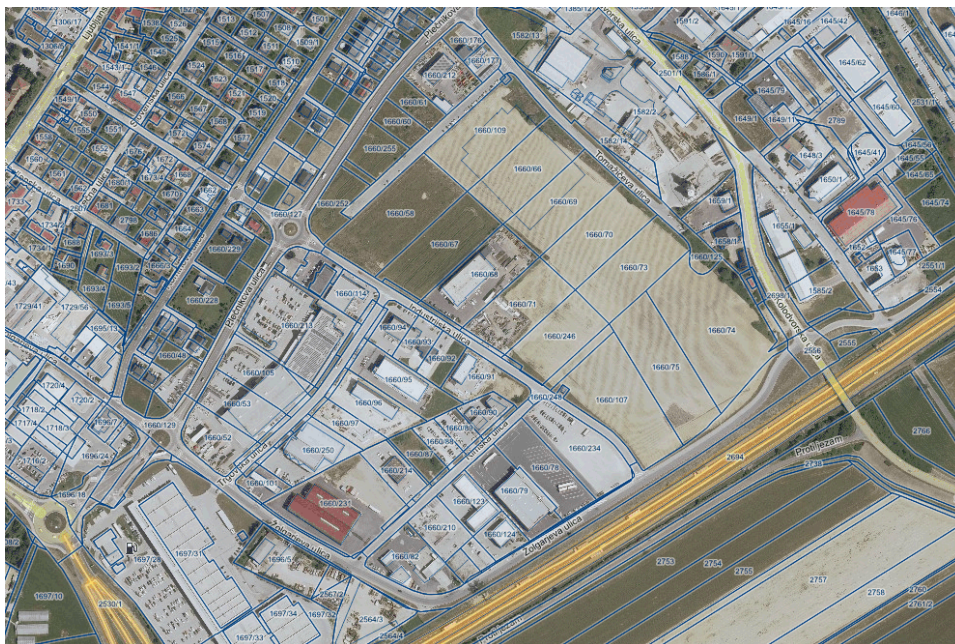
Slika 2: Industrijska cona Impol

Podjetniška cona Bistrica

Podjetniška cona Bistrica je locirana tik ob izvozu jug iz avtoceste Ljubljana-Maribor in meri skupno 201.000 m². Podjetniška cona je namenjena predvsem storitveni dejavnosti in trenutno beleži 90% zasedenost vseh zemljišč. Za preostala zemljišča so že znani investitorji in bo predvidoma v letu 2024 podjetniška cona 100% zasedena.

Slika 3: Podjetniška cona Bistrica

Zaradi velikega interesa investorjev za območje občine, se planira izgradnja nove industrijske cone v površini cca. 18 ha v neposredni bližini obstoječe podjetniške cone Bistrica.

4.2.8 Razvojno informacijski center Slovenska Bistrica

Z namenom pospeševanja razvoja gospodarskih, turističnih in drugih potencialov v našem okolju je Občina Slovenska Bistrica leta 2000 ustanovila Razvojno informacijski center Slovenska Bistrica. Organiziran je kot javni Zavod, ki deluje na območju občine Slovenska Bistrica in sosednjih občin ter projektno sodeluje z institucijami na državnem in mednarodnem nivoju. Osnovni namen RIC-a je pospeševanje razvoja podjetništva, gospodarskega razvoja in turizma. Za ustanovitelja – Občino Slovenska Bistrica – ter za lokalna podjetja pripravlja razvojne načrte, projektne predloge, poslovne načrte in študije izvedljivosti investicijskih projektov ter koordinira izvajanje investicij.

V okviru nalog pospeševanja razvoja podjetništva RIC aktivno deluje na območju cone »Crouzet« – stičišču socialnega podjetništva, kjer se ob usmeritvah socialne ekonomije pomaga podjetjem ob njihovem nastanku in nadaljnjem razvoju na širšem območju.

4.3 TURIZEM

Območje je izredno pestro in pokrajina je bogata s številnimi naravnimi vrednotami (Soteska potoka Bistrica, rezervat Črno jezero, pragozd Šumik, pohorska šotna barja in rastišča in številne druge), raznoliko kulturno dediščino (arheološki spomeniki –

gradišče pri Jurišni vasi, romanske freske v Šmartnem na Pohorju, pomniki osvobodilnega gibanja – Osankarica, bolnica Jesen, sakralni spomeniki in drugo) ter podeželsko-kmetijskim okoljem s številnimi vinogradi, sadovnjaki in podobnim. V vseh večjih krajih so ustanovljena turistična društva, izpeljanih je tudi nekaj turističnih projektov (kolesarske poti, vinske ceste ipd). Zavod za kulturo Slovenska Bistrica s svojo dejavnostjo na bistriškem gradu postaja vse bolj prepoznavno kulturno turistično središče. Če so nekatere aktivnosti v veliki meri izvajane za potrebe dnevnega, tranzitnega turizma, pa nekatera načrtna investicijska vlaganja pomenijo obnovo in nadgraditev nastanitvenih kapacitet (RTC Trije kralji, hotel Leonardo in drugi).

Glavne turistične atrakcije predstavljajo:

- Grad Slovenska Bistrica – osrednji kulturni center občine in mesta Slovenska Bistrica (ob stalnih razstavah v gradu skozi vse leto potekajo tudi najrazličnejše kulturne prireditve),
- Grajski park v Slovenski Bistrici z ohranjenim gabrovim drevoredom,
- ožje mestno jedro z Graslovim stolpom, rotovžem, Gradiščem ter tremi cerkvami v mestu,
- Ančnikovo gradišče – poznoantična in zgodnjesrednjeveška utrdba, ki leži nad sotesko potoka Bistrica,
- cerkev sv. Martina na Šmartnem na Pohorju z edinstvenimi romanskimi freskami (vključena tudi v veliko evropsko kulturno pot sv. Martina Tourskega, ki povezuje dežele od Madžarske do Francije),
- številne cerkve in drugi sakralni spomeniki,
- številni ohranjeni etnološki spomeniki,
- memorialni spomeniki (bojišče Pohorskega bataljona pri Treh žeblih, bolnica Jesen ...),
- Bistriški vintgar – izredno zanimiva turistična in izobraževalna pot ob potoku Bistrica, privlačna zaradi svoje slikovitosti, raznovrstnih kamnin in nekaterih redkih rastlinskih vrst ter ostankov mlin in žag,
- naravni rezervat Črno jezero na Pohorju,
- Čebelarski center ...

Nabor atrakcij pa zaokrožuje še dobro urejena športna infrastruktura v mestu. Obstoječim športnim objektom se bo v letu 2023 pridružil še sodoben plezalni center, edini takšen v regiji, ki bo omogočal organizacijo tudi mednarodnih tekmovanj. Geografska razgibanost in pestrost terena omogoča tudi najrazličnejše oblike športa in rekreacije v naravi.

Razvojno informacijski center Slovenska Bistrica, v okviru katere deluje tudi turistična pisarna – TIC, je glavna organizacija za promocijo, razvoj in upravljanje turizma v občini Slovenska Bistrica. Poleg te so promotorji turizma in organizatorji dogodkov tudi Medobčinska turistična zveza Slovenska Bistrica, LAS Dobro za nas, Zavod za kulturo Slovenska Bistrica in lokalna turistična društva.

Močna potenciala za razvoj turističnih produktov sta tudi vino in kulinarika. Celotno območje je znano po dobrih vinogradniških legah. Tukaj poteka Podpohorska vinski-turistična cesta (VTC 17), ponudniki pa so vključeni tudi v Konzorcij Ritoznojčan.

V občini Slovenska Bistrica je registriranih 30 ponudnikov turističnih nastanitev. Največ nočitvenih kapacitet nudijo hoteli, kakor tudi planinski domovi in kočje, ki se nahajajo na področju Pohorja.

Najpomembnejši nosilec turistične dejavnosti je zimsko športno-rekreacijsko središče RTC Trije kralji – Penzion Jakec, ki nudi tudi največ ležišč, ob nastanitvah pa nudi še smučarsko ponudbo in velneške storitve. V neposredni bližini območja se nahajata še dve večji zimsko-športni središči – Rogla in Areh.

Število prihodov in prenočitev v občini Slovenska Bistrica je v zadnjih letih, z izjemo leta 2020, naraščalo. V regiji Slovenska Bistrica predstavlja 6 % vseh nočitev, kar jo uvršča na 4. mesto za Mariborom, Ptujem in Hočami-Slivnico. Turistični obisk skozi leto niha. Krivulja obiska v letu 2019 ima dva izrazita vrha – pozimi (januar, februar skoraj 30 %) in poleti (dobrih 22 % julija in avgusta). Obisk je najmanjši aprila in novembra. Tujih turistov je več v poletnih mesecih (julija in avgusta). Domači turisti največ potujejo v Slovensko Bistrico v zimskem času (januarja in februarja).

V občini je močno razvita tudi društvena dejavnost. Registriranih je 288 društev, od tega 14 turističnih društev, 54 kulturnih društev, 102 športni društvi ter 118 ostalih društev. Društva so pomembni nosilci družabnega dogajanja, skozi vse leto organizirajo številne prireditve in pri njih sodelujejo.

V občini so registrirane 4 turistične agencije, ki delujejo v mestu Slovenska Bistrica.

4.4 UPRAVNE FUNKCIJE SLOVENSKE BISTRICE

Mesto Slovenska Bistrica je upravno središče območja med Pohorjem in Halozami. V Slovenski Bistrici je sedež Upravne enote, Okrajnega sodišča, Centra za socialno delo Enota Slovenska Bistrica, Policijske postaje Slovenska Bistrica, Zavoda za zdravstveno zavarovanje – območne enote Slovenska Bistrica, Geodetske pisarne Slovenska Bistrica, Medobčinskega inšpektorata in redarstva občin Slovenska Bistrica, Poljčane in Makole, Inšpekcijske pisarne Slovenska Bistrica, Zavoda RS za zaposlovanje - Urada za delo Slovenska Bistrica, Sklada kmetijskih zemljišč in gozdov RS, izpostava Slovenska Bistrica. Svoj sedež imajo v Slovenski Bistrici tudi območna obrtno-podjetniška zbornica, kmetijsko-svetovalna služba, Kmetijska zadruga Slovenska Bistrica. V mestu Slovenska Bistrica se nahaja Vojašnica Vincenca Repnika, vojaški objekti pa so še na Zgornji Ložnici in Veleniku.

4.4.1 Upravna enota Slovenska Bistrica

Upravna enota Slovenska Bistrica zajema občine Slovenska Bistrica, Poljčane, Makole in Oplotnica. Ima dva krajevna urada in sicer Krajevni urad Poljčane in Krajevni urad Oplotnica. Na upravni enoti vodijo upravne postopke na I. stopnji in izvajajo določene upravne naloge z delovnih področij posameznih ministrstev. Izdajajo osebne izkaznice, potne listine, vozniška dovoljenja, orožne liste, izpiske iz matičnih registrov ter gradbena in uporabna dovoljenja. Urejajo odobritev pravnih poslov s kmetijskimi zemljišči, javnih prireditvev ter pravic na področju vojnih invalidov, žrtev vojne in vojnih veteranov. Pristojni so tudi za izdajanje enotnih dovoljenj za prebivanje in delo tujcem ter odobritev sprejema v državljanstvo Republike Slovenije.

4.4.2 Območna obrtno-podjetniška zbornica Slovenska Bistrica

Poleg Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije je v Sloveniji še 62 območnih obrtno-podjetniških zbornic, ki skupaj tvorijo obrtno-podjetniški zbornični sistem. Območne obrtno-podjetniške zbornice vključujejo vse tiste obrtnike, katerih obratovalnice imajo sedež na njihovem območju, poleg teh pa tudi prostovoljne člane s svojega območja. Območna obrtno-podjetniška zbornica Slovenska Bistrica izvaja naslednje delavnosti po različnih področjih:

4.4.3 Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije, območna enota Maribor, izpostava Slovenska Bistrica

Vsaka območna enota s svojim delovanjem pokriva določeno območje. V njenem okviru pa obstaja mreža izpostav, ki poslujejo v posameznih občinah. Takšna organiziranost zagotavlja, da je zavarovalna storitev v največji meri približana zavarovancem. Izpostava Slovenska Bistrica pokriva občine Slovenska Bistrica, Poljčane, Makole in Oplotnica. Izpostava Slovenska Bistrica zagotavlja uveljavljanje pravic iz obveznega zdravstvenega zavarovanja, ureja in vzdržuje evidence obveznega zdravstvenega zavarovanja, zagotavlja listine in obrazce za izvajanje obveznega zdravstvenega zavarovanja ter opravlja naloge, opisane pod oddelkom za izvajanje obveznega zdravstvenega zavarovanja (prijavno-odjavno službo, službo za nadomestila in povračila, službo za nadomestila, povračila in mednarodno zavarovanje), oddelkom za mednarodno zavarovanje ter oddelkom za finance in računovodstvo.

4.4.4 Urad za delo Slovenska Bistrica

Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje je ena ključnih ustanov na trgu dela. Je samostojna pravna oseba s statusom javnega zavoda, ki deluje enotno za območje Republike Slovenije. Urad za delo Slovenska Bistrica deluje v okviru Območne enote Maribor. Urad za delo Slovenska Bistrica pokriva območje štirih občin, in sicer Slovensko Bistrico, Poljčane, Makole in Oplotnico. Temeljne dejavnosti Urada za delo Slovenska Bistrica so: posredovanje zaposlitev in zaposlitveno svetovanje, izvajanje

karijerne orientacije, izvajanje zavarovanja za primer brezposelnosti, izvajanje ukrepov aktivne politike zaposlovanja, izdajanje delovnih dovoljenj in zaposlovanje tujcev, izdelava analitičnih, razvojnih in drugih strokovnih gradiv s področja dejavnosti Zavoda, informiranje o trgu dela, informacije javnega značaja.

Uporabniki storitev Urada za delo Slovenska Bistrica so brezposelne osebe, delodajalci, osebe, ki potrebujejo strokovno pomoč pri zaposlovanju in poklicni orientaciji, strokovne institucije in izvajalci programov zaposlovanja, socialni partnerji ter javnost.

4.4.5 Okrajno sodišče v Slovenski Bistrici

Okrajno sodišče v Slovenski Bistrici ima sedež na Kolodvorski ulici 10 v Slovenski Bistrici. V okviru Okrajnega sodišča v Slovenski Bistrici delujejo naslednje organizacijske enote: Kazenska pisarna, Pisarna za prekrške, Pravdna pisarna, Nepravdna pisarna, Zapuščinska pisarna, Izvršilna pisarna, Zemljiška pisarna, in Urad predsednice.

4.4.6 Policijska postaja Slovenska Bistrica

V občini Slovenska Bistrica je sedež Policijske postaje Slovenska Bistrica, ki ima pristojnosti na območju občin Slovenska Bistrica, Poljčane, Makole in Oplotnica. V okviru Policijske postaje Slovenska Bistrica delujejo še Policijska pisarna Oplotnica, Policijska pisarna Pragersko in Policijska pisarna Poljčane.

4.4.7 Vojašnica Vincenca Repnika Slovenski Bistrici

Zgodovina vojašnice v Slovenski Bistrici sega v obdobje 17. stoletja. Obstoječa vojašnica je bila zgrajena ob koncu 19. stoletja in se je do leta 1918 imenovala po cesarju Francu Jožefu. 1848 je bila v vojašnici ustanovljena narodna garda. 1880 se v vojašnici naseli 4. eskadron 5. dragonskega (štajersko-koroško-krajnski) polka. Od leta 1908 do leta 1914 je v vojašnici nastanjeno 2. divizijsko poveljstvo s 5. in 6. eskadronom. Leta 1910 je bilo 17,5% prebivalcev Slovenske Bistrice vojakov. Leta 1918 vojašnico prevzame Jugoslovanska kraljeva vojska. Med leti 1941-1945 je v vojašnici nastanjena nemška vojska. 1945 leta vojašnico prevzame Jugoslovanska ljudska armada in jo preimenuje v vojašnico Pohorskega bataljona. Leta 1991, po odhodu JLA (v vojašnici je imela vojaško artilerijsko divizijo s 180 pripadniki), prevzame Teritorialna obramba. Del objektov vojašnice pa je predan civilnim namenom. Leta 1992 v vojašnici začne z usposabljanjem nabornikov 710. Učni center in vojašnica se preimenuje v Vojašnico Slovenska Bistrica. Leta 2004 postane vojašnica matična vojašnica 670. POVLOGB. Leta 2012 se vojašnica preimenuje v Vojašnico Vincenca Repnika, ki je padel med slovensko osamosvojitveno vojno. Leta 2013 se 670. POVLOGB preoblikuje v 670.LOGP, ki načrtuje, organizira in izvaja oskrbovanje enot z blagom ter premike in Transporte za potrebe PE Slovenske vojske na ozemlju RS in v tujini.

4.4.8 Geodetska pisarna Slovenska Bistrica

V delovno področje geodetske pisarne v Slovenski Bistrici sodijo naloge državne geodetske službe, ki zajemajo vzpostavitev, vodenje in vzdrževanje zbirk podatkov na področju osnovnega geodetskega sistema, evidentiranja nepremičnin, množičnega vrednotenja nepremičnin, državne meje, prostorskih enot in hišnih števil, zbirnega katastra gospodarske javne infrastrukture ter topografskega in kartografskega sistema.

Skrbijo za zajem, posodabljanje, hranjenje in posredovanje osnovnih podatkov o prostoru in nepremičninah v urejenih zbirkah podatkov, zagotavljajo storitve, povezane z evidentiranjem sprememb v prostoru in na nepremičninah, ter opravljajo koordinacijsko vlogo na področju nepremičninskega sistema in prostorske podatkovne infrastrukture.

Vzdržujejo sistem množičnega vrednotenja nepremičnin, evidentirajo in spremljajo podatke o kupoprodajnih in najemnih poslih z nepremičninami, analizirajo stanje in značilnosti nepremičninskega trga, pripravljajo periodična poročila o dogajanju na nepremičninskem trgu ter zagotavljajo podatke o trgu in ocenjenih tržnih vrednostih nepremičnin.

Skrbijo za državni koordinatni sistem, ki je podlaga za umestitev podatkov v prostor, in zagotavljajo infrastrukturo za izvajanje geodetskih meritev.

Z mednarodnim sodelovanjem in udejstvovanjem skrbijo za izvajanje evropskih smernic in usmeritev na področju evidentiranja nepremičnin, kartografije in geoinformatike.

4.4.9 Medobčinski inšpektorat in redarstvo občin Slovenska Bistrica, Poljčane in Makole

Občine Slovenska Bistrica, Poljčane in Makole so z Odlokom o ustanovitvi Medobčinskega inšpektorata in redarstva občin Slovenska Bistrica, Poljčane in Makole ustanovile skupno občinsko upravo za opravljanje nalog občinske uprave na področju občinske inšpekcije in občinskega redarstva. Sedež skupne občinske uprave je na naslovu Kolodvorska ulica 10, 2310 Slovenska Bistrica.

Medobčinski inšpektorat in redarstvo opravlja za občine ustanoviteljice upravne naloge inšpekcijskega nadzora nad izvajanjem občinskih predpisov in drugih aktov občin ustanoviteljic, skladno z zakonom, ter naloge občinskega redarstva.

Medobčinski inšpektorat in redarstvo je prekrškovni organ. Vodi inšpekcijske in prekrškovne postopke v občinah ustanoviteljicah. Pri odločanju v upravnih zadevah iz občinske pristojnosti nastopa kot organ tiste občine ustanoviteljice, v katere krajevno pristojnost zadeva spada. Pristojen je za odločanje na 1. stopnji v upravnih, strokovnih

in drugih zadevah, za katere je organiziran, v skladu s svojimi pooblastili in pristojnostmi. Pristojnost odločanja na 2. stopnji pa ima župan tiste občine, v katere krajevno pristojnost posamezna zadeva spada.

4.4.10 Inšpektorat RS za okolje in prostor, Območna enota Maribor, Inšpekcijska pisarna Slovenska Bistrica

Inšpektorji Inšpektorata za okolje in prostor Inšpekcijske pisarne Slovenska Bistrica nadzirajo spoštovanje gradbene in okoljske zakonodaje na področju občin Slovenska Bistrica, Poljčane, Makole in Oplotnica.

4.4.11 Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov v RS, Območna izpostava Slovenska Bistrica

V občini Slovenska Bistrica deluje območna izpostava Sklada kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije. Ključna odgovornost in naloga Sektorja za kmetijstvo v okviru Sklada kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije je upravljanje in razpolaganje s kmetijskimi zemljišči v lasti Republike Slovenije. Naloge Sektorja za kmetijstvo obsegajo sklepanje zakupnih pogodb na podlagi javnih razpisov za oddajo kmetijskih zemljišč v zakup in dejavno izvajanje politike na področju prometa z zemljišči: nakupi, prodaje in menjave zemljišč.

Sektor za kmetijstvo v okviru Sklada KZG RS skrbi tudi za vzdrževanje kmetijske infrastrukture ter sanacijo in melioracijo zemljišč. Sektor za kmetijstvo vsako leto izdela letni programa dela in – na koncu leta – poročilo o gospodarjenju s kmetijskimi zemljišči, ki je del zaključnega poročila Sklada.

4.4.12 Kmetijsko gozdarski zavod Ptuj, Izpostava Slovenska Bistrica

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije Kmetijsko gozdarski zavod Ptuj, ali skrajšano KGZS Zavod Ptuj, je eden izmed osmih kmetijsko gozdarskih zavodov ustanovljenih v skladu z Zakonom o kmetijsko gozdarski zbornici v letu 2000. Naloge kmetijsko-svetovalne službe so predvsem: svetovanje v zvezi s tehnološkim, gospodarskim in okoljevarstvenim področjem opravljanja kmetijske dejavnosti; svetovanje in pomoč pri izdelavi razvojnih načrtov za kmetijska gospodarstva; svetovanje in pomoč pri uveljavljanju ukrepov kmetijske politike; svetovanje in pomoč pri organizaciji in delovanju rejskih organizacij, organizacij pridelovalcev in drugih oblik proizvodnega združevanja kmetijskih pridelovalcev; svetovanje na področju kmetijskih in s kmetijstvom povezanih predpisov.

4.4.13 Veterinarska bolnica

V letu 2012 je Veterinarska postaja Slovenska Bistrica d. o. o. zgradila nov objekt, ki so ga verificirali kot veterinarsko bolnico. V Veterinarski bolnici Slovenska Bistrica lahko izvajajo tudi najzahtevnejše diagnostične, kirurške in ostale posege pri velikih in

malih živalih. S tem namenom so novi prostori opremljeni z vrhunsko digitalno rentgensko, ultrazvočno in endoskopsko opremo za diagnostiko pri malih in velikih živalih. Z novim objektom so edina zasebna veterinarska organizacija v Sloveniji, ki ima prostore za celovito veterinarsko oskrbo konj s pregledno ambulanto, kirurško dvorano, prebujevalnim in bolnišničnimi boksi.

5 PREBIVALSTVO

V letu 2021 je v občini živel 25.827 prebivalcev, kar jo uvršča na 12. mesto med slovenskimi občinami.

Gostota poseljenosti v občini je pod slovenskim povprečjem in znaša 98,3 prebivalcev/km². Stopnja registrirane brezposelnosti v občini znaša 6 % (ZRSZ, oktober 2021) in je pod slovenskim povprečjem, ki znaša 9,1 % v enakem obdobju. Povprečna mesečna neto plača je v avgustu 2020 znašala 1.091.29 € EUR, kar je pod slovenskim povprečjem.

Število prebivalcev v občini se povečuje, kar je posledica priseljevanja iz podeželja v mesto. Največji porast beleži starostna skupina prebivalcev nad 65 let, medtem ko je število prebivalcev med 15 in 64 letom v konstantnem upadanju.

Tabela 3: Število prebivalcev po starostnih skupinah

Starostna skupina Leto	Skupaj	0-14 let	15-64 let	65+ let
2012	25.197	3.821	17.654	3.722
2013	25.169	3.861	17.496	3.812
2014	25.265	3.905	17.339	4.021
2015	25.398	3.981	17.274	4.143
2016	25.406	3.994	17.114	4.298
2017	25.484	4.034	16.993	4.457
2018	25.552	4.073	16.836	4.643
2019	25.690	4.065	16.844	4.781
2020	25.890	4.039	16.902	4.949

6 JAVNE SLUŽBE NA PODROČJU DRUŽBENIH DEJAVNOSTI

6.1 ŠOLSTVO

6.1.1 Predšolska vzgoja

V občini Slovenska Bistrica izvajajo programe predšolske vzgoje javni vrtci, katerih ustanoviteljica je Občina Slovenska Bistrica. Vrtec »Otona Župančiča« Slovenska Bistrica je samostojni javni zavod, ki deluje v 4 občinah – Slovenska Bistrica, Poljčane, Makole in Oplotnica.

Slika 4: Vrtec pri OŠ dr. Jožeta Pučnika Črešnjevce

Dva vrtca sta organizirana pri osnovnih šolah, in sicer: vrtec pri OŠ dr. Jožeta Pučnika Črešnjevce in vrtec pri OŠ Gustava Šiliha Laporje.

Tabela 4: Število oddelkov in predšolskih otrok v letu 2021/2022

Vrtec	Število oddelkov	Število predšolskih otrok v letu 2021/2022
Vrtec "Otona Župančiča" Slovenska Bistrica	56	948
Vrtec v okviru OŠ dr. Jožeta Pučnika Črešnjevce	5	89
Vrtec v okviru OŠ Gustava Šiliha Laporje	5	65
Vrtec Blaže in Nežica Slovenska Bistrica	5	84
Skupaj	71	1.186

V Slovenski Bistrici deluje tudi zasebni katoliški vrtec s koncesijo Vrtec Blaže in Nežica Slovenska Bistrica. Ustanovitelj je Župnija Slovenska Bistrica. Vrtec Blaže in Nežica je majhen katoliški vrtec s koncesijo, ki deluje na podlagi nacionalnega Kurikuluma za vrtece in otrokom s svojo lego in okolico ponuja številne dodatne možnosti celostnega razvoja. Vrtec Blaže in Nežica je edini zasebni vrtec s koncesijo na območju med Pohorjem in Halozami, zaradi česar prihajajo otroci v ta vrtec še iz drugih občin kot npr. Poljčan, Makol, Oplotnice.

6.1.2 Osnovnošolsko izobraževanje

Osnovne šole

Tako osnovno kot srednje šolstvo imata v mestu Slovenska Bistrica in občini Slovenska Bistrica dolgo tradicijo. Od meščanske šole do današnjih moderno opremljenih, strokovnih in kvalitetnih osnovnih ter srednjih šol je preteklo že precej časa.

Občina Slovenska Bistrica je ustanoviteljica devetih vzgojno-izobraževalnih zavodov na področju osnovnega šolstva. Osnovna šola Pohorski odred Slovenska Bistrica ima še podružnično šolo na Zgornji Ložnici, Osnova šola Antona Ingoliča Spodnja Polskava pa ima dve podružnici, in sicer Podružnična šola Pragersko in Podružnična šola Zgornja Polskava. Občina Slovenska Bistrica je skupaj z Občino Oplotnica soustanoviteljica Osnovne šole Pohorskega bataljona Oplotnica, saj Podružnična šola Kebelj leži na območju občine Slovenska Bistrica.

Tabela 5: Vzgojno-izobraževalni zavodi v občini Slovenska Bistrica

Osnovna šola	Število oddelkov	Število učencev v letu 2021/2022
OŠ Pohorskega odreda Slovenska Bistrica	39	912
2. OŠ Slovenska Bistrica	20	464
OŠ dr. Jožeta Pučnika Črešnjevce	9	174

OŠ Gustava Šiliha Laporje	9	162
OŠ Antona Ingoliča Spodnja Polskava	29	535
OŠ Šmartno na Pohorju	5	77
OŠ Partizanska bolnišnica Jesen Tinje	6	100
OŠ Pohorskega bataljona Oplotnica, Podružnična šola Kebelj	4	50
OŠ Minke Namestnik-Sonje	4	0
Skupaj	125	2474

Slika 5: 2. osnovna šola Slovenska Bistrica

OŠ Minke Namestnik-Sonje Slovenska Bistrica je javni vzgojno-izobraževalni zavod za potrebe vzgoje in izobraževanja otrok, mladostnikov ter odraslih invalidnih oseb z razvojnimi težavami. Osnovna šola Minke Namestnik-Sonje Slovenska Bistrica je samostojna šola. Obiskujejo jo učenci iz občin Slovenska Bistrica, Makole, Majšperk, Poljčane, Podlehnik, Oplotnica, Rače-Fram, Šentjur pri Celju, Slovenske Konjice, Hoče-Slivnica, Celje in Maribor. Učenci se v programe vključujejo na podlagi odločbe o usmeritvi.

V okviru zavoda deluje kot organizacijska enota Dom s sedežem na Partizanski ulici 9, Slovenska Bistrica. Zavod opravlja javno veljavne vzgojno-izobraževalne programe, odvisno od razvojnih težav posameznih otrok in mladostnikov, ki so sprejeti na način in po postopkih, kot jih določa zakon.

Zaradi celovitega opravljanja dejavnosti vzgoje, izobraževanja in usposabljanja otrok in mladostnikov ter odraslih invalidnih oseb zavod izvaja: prilagojeni program devetletne osnovne šole z nižjim izobrazbenim standardom, posebni program vzgoje in izobraževanja, program domske vzgoje in mobilno specialno pedagoško službo.

Glasbena šola Slovenska Bistrica

V občini Slovenska Bistrica deluje tudi zelo uspešna glasbena šola, kjer poteka vzgojno-izobraževalna delavnost od 1. do 8. razreda osnovnega glasbenega izobraževanja. Glasbena šola Slovenska Bistrica izvaja dejavnost osnovnega glasbenega izobraževanja v javnem interesu, ki poteka v oddelkih individualnega in skupinskega pouka, izvaja se pet vzgojno-izobraževalnih programov.

Tabela 6: Število oddelkov in učencev v letu 2021/2022

Glasbena šola	Število oddelkov	Število učencev v letu 2021/2022
Glasbena šola Slovenska Bistrica	22,08	472

Glasbena šola svojo dejavnost zagotavlja tudi v sosednjih občinah Poljčane in Oplotnica, kjer ima dislocirane oddelke.

6.1.3 Srednješolsko izobraževanje

V občini Slovenska Bistrica deluje Srednja šola Slovenska Bistrica. Šola je organizirana kot enovit javni zavod za izobraževanje srednješolske populacije. V okviru Srednje šole Slovenska Bistrica se izvaja 5 izobraževalnih programov: splošna gimnazija, metalurški tehnik, ekonomski tehnik, ekonomski tehnik – poklicno-tehniškega izobraževanja, trgovec.

Tabela 7: Število oddelkov in učencev v letu 2021/2022

Srednja šola	Število oddelkov	Število učencev v letu 2021/2022
Srednja šola Slovenska Bistrica	21	735

Slika 6: Srednja šola Slovenska Bistrica

6.1.4 Ljudska univerza Slovenska Bistrica

Ljudska univerza Slovenska Bistrica je javni zavod, katerega ustanovitelj je Občina Slovenska Bistrica.

Zavod je ustanovljen za opravljanje javne službe, katere izvajanje je v javnem interesu.

Osnovna dejavnost zavoda je izobraževanje odraslih, ki niso vključeni v redno šolsko in univerzitetno izobraževanje. Obsega področje splošnega in kulturnega izobraževanja, usposabljanja in izpopolnjevanja ter pridobivanja izobrazbe. Izobraževanje predšolskih in šolskih otrok in mladine, ki je vključena v redno šolsko izobraževanje, zavod izvaja kot dopolnilno dejavnost.

Izobraževanje poteka v obliki šolskega pouka, izrednega izobraževanja, seminarskega dela, tečajev, študijskih skupin in krožkov, inštrukcij, vodenega samoizobraževanja, učenja na daljavo, praktičnega izobraževanja in usposabljanja ter drugih oblik izobraževanja.

Poleg izobraževanja zavod izdeluje in prodaja programe izobraževanja, opravlja svetovalno dejavnost, predvsem na področju izobraževanja odraslih, v skladu s celovito ponudbo svoje dejavnosti pa opravlja tudi kulturno, razstavno, izdajateljsko in druge dopolnilne dejavnosti.

6.2 KULTURA V SLOVENSKI BISTRICI

6.2.1 Kulturna dejavnost v Slovenski Bistrici

Območje občine Slovenska Bistrica in interes prebivalcev vzpostavlja organizacijo in izvedbo kulturnih prireditev na najvišjem nivoju, pomembnih tako za lokalni, regijski, državni in tudi meddržavni prostor.

Občina Slovenska Bistrica uresničuje javni interes za kulturo z zagotavljanjem pogojev zanjo. V ta namen je ustanoviteljica javnih zavodov. Na podlagi Zakona o javnem skladu za kulturno dejavnost in sklepa Občinskega sveta sofinancira tudi dejavnost Javnega sklada za kulturne dejavnosti. Ostalim izvajalcem kulturnih programov in projektov (drugi zavodi, društva in zveze društev, samostojni ustvarjalci na področju kulture ter lastniki kulturnih spomenikov in kulturne dediščine) pa sofinancira izvajanje programov preko javnih razpisov. Občina skrbi tudi za javno infrastrukturo na področju kulture.

Slovensko Bistrico kot kulturno središče širšega območja potrjujejo javni zavodi in številne kulturne ustanove v mestu: Zavod za kulturo Slovenska Bistrica, Javni sklad RS za kulturne dejavnosti, Zveza kulturnih društev Slovenska Bistrica, Zveza Svobod

Slovenska Bistrica, Center domačih in umetnostnih obrti ter Knjižnica Josipa Vošnjaka Slovenska Bistrica.

Dejavnosti na področju ljubiteljske kulture potekajo pod okriljem Javnega sklada za ljubiteljsko kulturno dejavnost – OI Slovenska Bistrica, Zveze kulturnih društev Slovenska Bistrica in Zveze Svobod Slovenska Bistrica. Na območju občine Slovenska Bistrica deluje 30 kulturnih društev, ki se združujejo v zvezo kulturnih društev in zvezo svobod.

6.2.2 Zavod za kulturo Slovenska Bistrica

Občinski javni zavod, Zavod za kulturo Slovenska Bistrica, predstavlja osrednjo kulturno inštitucijo v mestu, občini in regiji. Zavod za kulturo Slovenska Bistrica izvaja razstavno-galerijsko dejavnost, skrbi za obnovo in ohranjanje naravnih in kulturnih spomenikov, organizira kulturne in druge javne prireditve, izvaja pedagoško in založniško dejavnost ter se povezuje s turističnimi in drugimi izvajalci kulturnih programov.

Zavod za kulturo Slovenska Bistrica ima svoj sedež v gradu Slovenska Bistrica. Grad Slovenska Bistrica je kulturni spomenik državnega pomena in stoji na severozahodni strani srednjeveškega dela mesta. V 17. stoletju so ga gradbeno preuredili. Ob gradu je park redkih dreves in gabrov drevored. Zadnji lastniki - Attemsi, so po letu 1717 notranjost gradu predelali: grad so opremili s poslikanim stopniščem, Marijino kapelo in razkošno viteško dvorano.

Po koncu druge svetovne vojne je bil grad nacionaliziran, grajska oprema pa odtujena. Prostore je najprej za svoje potrebe uporabljala vojska, po selitvi le-te iz gradu pa je grad postal stanovanjski objekt in propadal vse do leta 1985, ko se je pričelo z njegovo obnovo in celostno revitalizacijo, ki poteka vse do danes. Posebej je treba poudariti, da je bilo breme obnove ves čas na strani Občine Slovenska Bistrica, ki je grad vzdrževala in zagotavljala njegovo funkcionalnost.

Danes je Grad Slovenska Bistrica osrednji kulturni in prireditveni center mesta, občine in regije. Na ogled je 15 stalnih razstav vezanih na naravno in kulturno dediščino območja med Pohorjem in Halozami, kamor je umeščena tudi občina Slovenska Bistrica.

Poleg stalnih razstav pa se v gradu skozi vse leto vrstijo najrazličnejše kulturne prireditve. Sestavni del grajskega kompleksa predstavlja tudi grajska pristava, veliko baročno poslopje, ki zapira grajski kompleks na jugu in zahodu. V gradu je organizirana redna vodniška služba, ki izvaja vodene ogledne gradu po uradnem delovnem času.

Kulturna dediščina in naravne vrednote so v evropskem, državnem in regijskem prostoru prepoznane kot pomembni spodbujevalci trajnostnega razvoja. Občina Slovenska Bistrica zato skupaj z Zavodom za kulturo ves čas upravlja z Gradom

Slovenska Bistrica, ga obnavlja, vzdržuje in mu daje vsebino, tako da grad v polni meri služi svojemu namenu.

6.2.3 Center domačih in kulturnih obrti

Center domače in umetnostne obrti (CDUO) je v Slovenski Bistrici nastal leta 2003 v okviru programa čezmejnega sodelovanja Phare. S projektom so uredili in opremili keramični atelje v Pristavi gradu Slovenska Bistrica ter na avstrijski šoli Ortweinschule Graz usposobili mentorje za poučevanje keramike. Od leta 2014 delujejo kot socialno podjetje Rokodelska zadruga.

So člani in od septembra 2018 upravitelji Konzorcija rokodelskih centrov Slovenije, ki povezuje devet rokodelskih centrov. V konzorciju neposredno sodelujejo pri sistemskem urejanju področja rokodelstva in si prizadevajo za zagotavljanje spodbudnega okolja za obstoj, razvoj in populariziranje rokodelske nesnovne kulturne dediščine ter ekonomsko preživetje njenih nosilk in nosilcev.

V CDUO povezujejo rokodelke in rokodelce, trudijo se za prenos tradicionalnih rokodelskih znanj in izročila na mlajše generacije ter za razvoj in promocijo sodobnih izdelkov. V 15 letih delovanja so pripravili več kot 30 vsebinsko različnih delavnic, razstav in projektov s področja keramike in lončarstva, ki se jih je udeležilo več kot 1500 udeleženk in udeležencev.

Skrbijo za povezovanje kulturnih dejavnosti s turizmom in širijo prepoznavnost lokalnega in širšega okolja. V septembru tradicionalno pripravljajo Rokodelski praznik in festival keramike KeramikArt. V sklopu omenjenih prireditev si lahko obiskovalci med drugim ogledajo, kako nastajajo ročno izdelani keramični izdelki in replike starih lončarskih izdelkov iz programa »Iz babičine kuhinje in dedkove kleti« in se tudi sami preizkusijo v oblikovanju gline na lončarskem vretenu.

6.2.4 Naravne vrednote in kulturna dediščina

Kulturna dediščina in naravne vrednote so v evropskem, državnem in regijskem prostoru prepoznane kot pomembni spodbujevalci trajnostnega razvoja.

Zaradi prepletanja značilnosti štirih pokrajinskih enot je na območju občine Slovenska Bistrica na relativno majhnem območju posejanih mnogo naravnih znamenitosti in kulturne dediščine, ki si jih velja ogledati.

Med naravnimi vrednotami velja še posebej izpostaviti: območje naravnih rezervatov Črno jezero in Rački ribniki, sotesko potoka Bistrica (Bistriški vintgar) ter grajski park v Slovenski Bistrici.

Med bogato kulturno dediščino velja izpostaviti: na področju gradov in dvorcev že prej omenjeni Bistriški grad in dvorec Zgornja Polskava, cerkev sv. Martina Šmartno na Pohorju z edinstvenimi romanskimi freskami, arheološki spomenik Ančnikovo gradišče, številne etnološke in tehniške spomenike, številne sakralne objekte in

memorialne spomenike, še posebej poslednje bojišče Pohorskega bataljona, ki je tudi spomenik državnega pomena.

6.2.5 Knjižnična dejavnost

Knjižnica Josipa Vošnjaka Slovenska Bistrica

Knjižnica je pomembna kulturna in izobraževalna ustanova v vsaki občini. Z letom nastanka farne knjižnice se je leta 1858 začela zgodba knjižničarstva na Bistriškem. Skozi vsa ta leta je imela knjiga pri nas svoj pomen, težo sporočila – še posebej v času, ko slovenščina še ni bila uradni jezik. Velika imena, kot so dr. Josip Vošnjak, dr. Janko Sernek, dr. Josip Sernek in Lovro Stepišnik so postavili trdne temelje knjižničarstvu na našem področju. Matična knjižnica občine Slovenska Bistrica je bila ustanovljena 8. februarja 1965 na podlagi odloka št. 021-21/64 Skupščine občine. Ob ustanovitvi je imela knjižnica 3200 enot knjižničnega gradiva. Knjižnica je dobila prvega profesionalnega ravnatelja in prvo zaposleno knjižničarko. V zadnjih desetletjih je bil razvoj dejavnosti zelo pester. Knjižnica se je selila, obnavljali so se prostori, nastajale so krajevne knjižnice in razvijala se je informacijsko-tehnološka opremljenost knjižnice.

Knjižnica Josipa Vošnjaka Slovenska Bistrica je osrednja knjižnica za območje občin Slovenska Bistrica, Oplotnica, Makole in Poljčane. Knjižnično dejavnost se izvaja na sedmih lokacijah: v Slovenski Bistrici, Makolah, Poljčanah, Oplotnici, na Pragerskem, Keblju in Tinju. Je splošnoizobraževalna knjižnica, zato s svojo dejavnostjo zadovoljujejo potrebe in želje po knjižnično-informacijskih storitvah vseh starostnih in interesnih skupin.

Knjižnica Josipa Vošnjaka Slovenska Bistrica spada v veliko družino 58 splošnih knjižnic, ki so najbolj obiskane kulturne ustanove v Sloveniji. V splošno knjižnico se lahko včlani vsak prebivalec, članstvo je za otroke in mladino do 18. leta ter za brezposelne brezplačno. V slovenske splošne knjižnice je včlanjenih 23 % prebivalcev, njihove storitve pa uporablja preko 60 % Slovencev.

Slika 7: Knjižnica Josipa Vošnjaka

6.3 ZDRAVSTVO IN SOCIALNO PODROČJE

6.3.1 Osnovna zdravstvena in specialistična dejavnost

Temeljno poslanstvo izvajalcev zdravstvenih storitev, ki delujejo na območju občine Slovenska Bistrica, je zagotavljati uporabnikom kakovostno zdravstveno oskrbo v sodelovanju z vsemi subjekti v procesu preprečevanja obolevnosti, vzdrževanja zdravja in zdravljenja bolnih in poškodovanih, izvajati učinkovito nujno medicinsko pomoč, zagotavljati znanja in spretnosti za izboljšanje kakovosti življenja, preprečevanja nastanka bolezni in izboljševanja zdravja ter sodelovati v oblikovanju javno zdravstvene politike z nalogo koordinacije vseh subjektov na primarnem nivoju v lokalni skupnosti.

Javni zavod Zdravstveni dom Slovenska Bistrica je nosilna zdravstvena ustanova na primarni zdravstveni ravni, ki skladno z Zakonom o zdravstveni dejavnosti zajema izvajanje osnovne zdravstvene dejavnosti na območju občin Slovenska Bistrica, Poljčane, Oplotnica in Makole. Zavod izvaja naslednje dejavnosti: zdravstveno varstvo odraslih, zdravstveno varstvo žensk, otrok in mladine, preventivno zdravstveno varstvo vseh prebivalcev, nujno medicinsko pomoč in dežurno službo, nujne, nenujne in sanitetne reševalne prevoze, patronažo in nego, fizioterapijo, laboratorijske storitve, farmacevtsko svetovanje, zobozdravstveno varstvo za odrasle in mladino, medicino dela, prometa in športa ter mrliško pregledno službo.

Zavod poleg primarne dejavnosti izvaja tudi specialistične dejavnosti: anitkoagulantno dejavnost, RTG slikanje pluč in skeleta, UZ-preiskave trebuha, nevrologijo in pedontologijo.

Ob javnem zavodu opravljajo zdravstveno dejavnost tudi koncesionarji in sicer na področju družinske medicine, zobozdravstva in ginekologije ter patronažne službe.

6.3.2 Lekarniške dejavnosti

Za območje občine Slovenska Bistrica lekarniško dejavnost izvaja javni zavod Lekarna Slovenska Bistrica. Zavod zagotavlja trajno in nemoteno oskrbo prebivalstva in izvajalcev zdravstvene dejavnosti z zdravili ter farmacevtsko obravnavo pacientov.

V sklopu zavoda deluje pet enot in sicer štiri enote na območju občine Slovenska Bistrica. Enota Makole pa deluje na območju občine Makole.

6.3.3 Dolgotrajna oskrba

Dom dr. Jožeta Potrča Poljčane, Enota Slovenska Bistrica

Za institucionalno varstvo odraslih oseb skrbi Dom dr. Jožeta Potrča Poljčane (v nadaljevanju Dom) ki je javni socialnovarstveni zavod, ki na podlagi zakona,

ustanovitvenega akta in statuta opravlja dejavnost institucionalnega varstva oseb, starejših od 65 let. Ustanovitelj Doma je Republika Slovenija, ustanoviteljske pravice pa izvaja Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti.

Dom v skladu z določili 8. člena Pravilnika o standardih in normativih socialnovarstvenih storitev zagotavlja institucionalno varstvo osebam, starejšim od 65 let in pa tudi osebam, mlajšim od 65 let, tj. odraslim osebam z motnjami v duševnem razvoju, s težavami v duševnem zdravju, s senzornimi motnjami in motnjami v gibanju. Namestitev nudi tudi drugim invalidnim osebam, ki jim je priznana pravica do tuje pomoči in nege za opravljanje večine življenjskih funkcij ter kroničnim bolnikom in osebam z dolgotrajnimi okvarami zdravja.

V Domu dr. Jožeta Potrča Poljčane je za namestitev stanovalcev na voljo 230 mest, v Enoti Slovenska Bistrica (v nadaljevanju Enota) pa 124 mest. Skupno je na voljo 354 mest za namestitev stanovalcev v okviru institucionalnega varstva starejših.

Največ stanovalcev prihaja iz občin Slovenska Bistrica, Poljčane, Oplotnica in Makole, sledijo Mestna občina Maribor, Rogaška Slatina in ostale. Za naše uporabnike institucionalnega varstva in pomoči družini na domu danes skrbi preko 180 redno zaposlenih v različnih službah oziroma organizacijskih enotah doma.

Vlada RS je v letu 2021 sprejela odločitev o nadgradnji doma za starejše v Slovenski Bistrici, ki se bo predvidoma začela izvajati še to leto.

Dom dr. Jožeta Potrča Poljčane je s konzorcijskim partnerjem Zdravstvenim domom Slovenska Bistrica leta 2020 pridobil pilotni projekt DOM-DOMA. Glavni namen projekta je zagotavljanje integrirane oskrbe starejših od 65 let, kakovostne obravnavo le-teh ter možnost njihovega čim daljšega samostojnega bivanja v domačem okolju.

Dom je tudi izvajalec socialnovarstvene storitve Pomoč družini na domu. Storitve izvaja na območju občine Slovenska Bistrica in občine Poljčane.

Slika 8: Dom Jožeta Potrča Slovenska Bistrica

Varstveno delovni center Polž Maribor, enota Slovenska Bistrica

Za varstvo in usposabljanje oseb s posebnimi potrebami za območje občin Slovenska Bistrica, Poljčane, Makole in Oplotnica deluje varstveno delovni center Maribor, enota Slovenska Bistrica.

Center za starejše Metulj Slovenska Bistrica

V občini že 11. leto uspešno deluje občinski program Center za starejše Metulj.

Program v občini Slovenska Bistrica predstavlja pomembno obliko, metodo dela in pomoči, ki je namenjena starejši populaciji in dobro dopolnjuje vse druge oblike in metode dela ter pomoči starejši populaciji v občini. Vsebina programa je namenjena in prilagojena ljudem v tretjem življenjskem obdobju in izhaja iz potreb uporabnikov – populacije v tretjem življenjskem obdobju.

Program zadovoljuje predvsem nematerialne potrebe starejše populacije v občini - potrebo po druženju, pripadnosti, ustvarjanju, sodelovanju, sprejetosti, kreativnem in aktivnem preživljanju prostega časa, ki ga zapolnijo z različnimi vsebinami. Starejša populacija na ta način aktivno in kvalitetno preživi del svojega prostega časa, kar dobro vpliva na psihofizično zdravje uporabnikov.

Občina Slovenska Bistrica je v okviru Centra za starejše septembra 2021 pričela izvajati brezplačne prevoze za starejše občane. S tem projektom želi Občina Slovenska Bistrica zagotoviti čim večjo mobilnost starejših, samostojnost, jim olajšati njihov vsakdan ter jih vključiti v družbeno življenje v lokalnem okolju.

6.4 ŠPORT

6.4.1 Športna dejavnost v občini Slovenska Bistrica

Naloge v športni sferi nasploh so razdeljene med Zavodom za šport in Športno zvezo, ki je krovna povezovalna institucija med osnovnimi športnimi organizacijami (društva, klubi) in občinskimi strukturami. Naloga Športne zveze Slovenska Bistrica je vodenje strategije razvoja športne dejavnosti od čistih začetkov (vrtec) preko osnovno šolskega športa, mladinskega športa, članskega športa in rekreacije kot osnove športne dejavnosti velike populacije ljudi. Športna zveza je prostovoljno združenje osnovnih športnih organizacij, ki delujejo v javnem interesu na območju občine Slovenska Bistrica. Združuje 47 športnih klubov in društev.

6.4.2 Zavod za šport Slovenska Bistrica

Glavna naloga Javnega zavoda za šport Slovenska Bistrica je zagotavljanje infrastrukturnih pogojev za izvajanje športne dejavnosti in izvedbo prireditev ter skrb za športne objekte, katerih lastnik je Občina Slovenska Bistrica.

Občina Slovenska Bistrica je ustanovila Zavod za šport Slovenska Bistrica z namenom izvajanja programov športa v občini, organizacijo športnih javnih prireditev, vzdrževanje in širjenje športnih objektov, investiranje v športne objekte, organizacijo izobraževanj športnih vaditeljev in trenerjev, pripravo strokovnih podlag za ustanovitelja in svet zavoda, dajanje pobud in predlogov ustanovitelju za izboljševanje stanja v športu in podobno.

Športni park Slovenska Bistrica

V občini Slovenska Bistrica je šport doma. Občina Slovenska Bistrica se lahko ponaša z vrsto uspešnih športnikov. Da pa športniki lahko nizajo uspehe, k temu pripomore tudi dobra športna infrastruktura in organiziranost športa v občini. V mestu Slovenska Bistrica se na površini več kot 46.000 m² razteza Športni park Slovenska Bistrica, ki je namenjen različnim športnim panogam, in sicer:

- dvorana za zimski trening,
- glavni stadion z atletskimi napravami,
- nogometno igrišče z naravno travo,
- veliko in malo nogometno igrišče z umetno travo,
- košarkaško igrišče,
- igrišče za odbojko na mivki,
- rusko kegljišče,
- balinišče,
- kegljišče,
- center borilni športov (boks in judo),
- tenis igrišča,
- fitnes v naravi

Navedeni športni infrastrukturi pa se bo čez leto pridružil nov objekt namenjen športnemu plezanju in ostalim aktivnostim (civilna zaščita, gorski reševalci, gasilci ...)

V Športnem parku ima sedež in svoje prostore tudi Javni zavod za šport Slovenska Bistrica. Tukaj je tudi sedež Judo zveze Slovenije.

Slika 9: Stadion v Slovenski Bistrici

Mestno kopališče Slovenska Bistrica

V bližini športnega parka se nahaja Mestno kopališče Slovenska Bistrica, kjer obratuje bazen v velikosti 25 metrov krat 17 metrov. Navedena velikost bazena omogoča izvedbo plavalnih tekmovanj.

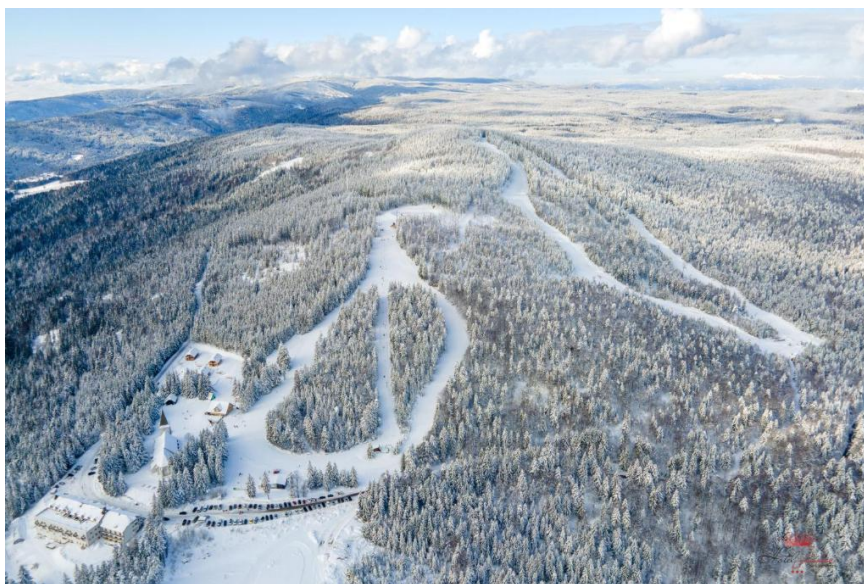
Slika 10: Mestno kopališče

Smučanje

Manjše, a prijetno smučarsko središče na Treh kraljih se nahaja na stičišču Mariborskega in Zreškega Pohorja. Leži na nadmorski višini 1200 do 1347 metrov. Opremljeno je z dvema vlečnicama, ki zmoreta prepeljati 1700 smučarjev na uro. Dve smučarski progi sta dolgi en kilometer, dve pa 500 metrov, urejena je tudi štirikilometrski tekaška proga. Smučišče je oddaljeno od mesta Slovenska Bistrica 16 km.

Slika 11: Smučišče na Treh kraljih

Skakalni center v Šmartnem na Pohorju

Zgodovina smučarskih skokov v Šmartnem na Pohorju sega v leto 1943, ko je bila organizirana tekma v smučarskih skokih, tekih in slalomu.

Leta 1975 so na »Puderškovem« zgradili prvo 28 metrsko skakalnico z lesenim zaletiščem. Konec leta 1975 je bilo otvoritveno tekmovanje, na katerem so nastopili domači tekmovalci. V smučarsko skakalnem klubu Šmartno na Pohorju so zaradi neustrezne lokacije in velikosti skakalnice začeli leta 1985 z gradnjo večje, 40-metrške skakalnice v Kalšah na Šturmovem. Na isti lokaciji so poleg so zgradili še dve manjši 20 in 12-metrski skakalnici. V letu 1989 so na mestu lesene konstrukcije, ki jo je podrlo neurje, zgradili kovinsko konstrukcijo za 45 metrov. Skakalnico so v letu 1995 povečali na 50 metrov. V letu 2020 so pričeli z obnovo in posodobitvijo 50-metrške skakalnice, ki je dobila novo podobo in je zgrajena po najnovejših standardih.

Slika 12: Skakalni center v Šmartnem

6.5 MLADI

Na našem območju deluje več mladinskih organizacij, ki se medsebojno povezujejo in si prizadevajo za kvalitetnejše preživljanje prostega časa mladih. Najštevilčnejši med njimi je Klub študentov Slovenska Bistrica, ki združuje preko 600 študentov in dijakov. Je tudi upravljalec osrednjega prostora, namenjenega mladim, Mladinskega centra v Slovenski Bistrici.

7 JAVNE SLUŽBE NA PODROČJU GOSPODARSTVA

7.1 LOKALNE GOSPODARSKE JAVNESLUŽBE

Občina Slovenska Bistrica je ena izmed ustanoviteljic javnega podjetja Komunala Slovenska Bistrica d. o. o. Javno podjetje Komunala Slovenska Bistrica d. o. o. je najpomembnejši izvajalec gospodarskih javnih služb na območju občine Slovenska Bistrica in tudi na širšem območju. Poleg Občine Slovenska Bistrica so ustanoviteljice javnega podjetja Komunala Slovenska Bistrica d. o. o. še osem drugih občin, in sicer Občina Poljčane, Občina Makole, Občina Oplotnica, Občina Rače-Fram, Občina Hoče-Slivnica, Občina Kidričevo, Občina Slovenske Konjice in Občina Zreče. Na območju občin ustanoviteljic izvaja javno podjetje Komunala Slovenska Bistrica d. o. o. vsaj eno gospodarsko javno službo.

Na območju občine Slovenska Bistrica se kot lokalne gospodarske javne službe opravljajo naslednje dejavnosti:

- oskrba s pitno vodo,
- odvajanje in čiščenje komunalnih in padavinskih odpadnih voda,
- zbiranje komunalnih odpadkov;
- obdelava določenih vrst komunalnih odpadkov;
- odlaganje ostankov predelave ali odstranjevanja komunalnih odpadkov;
- 24-urna dežurna pogrebna služba;
- upravljanje s pokopališči, urejanje in vzdrževanje pokopališč;
- vzdrževanje lokalnih cest, ulic in javnih poti;
- urejanje, vzdrževanje in čiščenje javnih površin;
- vzdrževanje javne razsvetljave, izobešanje zastav in okraševanje v naseljih;
- upravljanje in vzdrževanje poslovnih prostorov, stanovanj;
- dejavnost systemskega operaterja distribucijskega omrežja zemeljskega plina;
- upravljanje z vrtički v Slovenski Bistrici.

7.1.1 Oskrba s pitno vodo

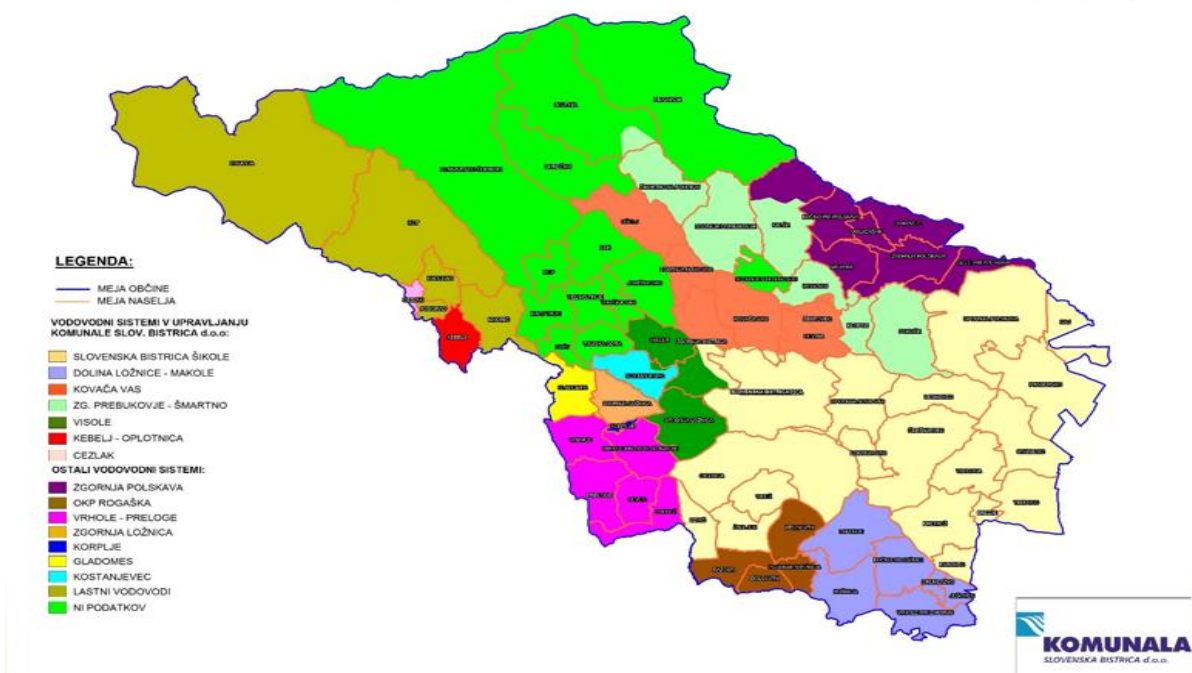
Izvajalec obvezne občinske gospodarske javne službe oskrbe s pitno vodo ter upravljavec objektov in naprav za oskrbo s pitno vodo na širšem območju občine je javno podjetje Komunala Slovenska Bistrica d. o. o., manjši del območja občine pa pokrivajo: KS Zgornja Ložnica, KS Zgornja Polskava, KS Tinje, OKP Rogaška Slatina in Vodovodna zadruga Pohorski izviri.

Javno podjetje Komunala Slovenska Bistrica oskrbuje z vodo 68 % prebivalcev občine Slovenska Bistrica. Komunala Slovenska Bistrica ima v upravljanju in vzdrževanju osem hidravlično ločenih vodovodnih sistemov: Število priključkov na vseh vodovodnih sistemih je 9.672.

KS Zgornja Ložnica ima na vodovodnem sistemu, ki meri v dolžino 17.023 m skupno št. odzemnih mest 341. KS Zgornja Polskava ima v upravljanju 2 vodovodna sistema: vodovod Zgornja Polskava in vodovod Gabernik II imata skupno št. odzemnih mest 1040. KS Tinje ima v upravljanju vodovodni sistem, ki meri v dolžino 27.750 m in oskrbuje 753 prebivalcev. OKP Rogaška Slatina ima na območju občine v upravljanju vodovodni sistem OKP2 Studenice - Poljčane in ima skupno št. odzemnih mest 198, dolžina vodovoda je 32.890 m. Vodovodna zadruga Pohorski izviri ima v občini v upravljanju 2 vodovodna sistema: vodovod Prihova in vodovod Pobrež, ki oskrbujeta 830 prebivalcev. Dolžina obeh vodovodov je 65.000 m.

Slika 13: Pregledna karta vodovodnih sistemov v občini Slovenska Bistrica

PREGLEDNA KARTA VODOVODNIH SISTEMOV V OBČINI SLOVENSKA BISTRICA

7.1.2 Odvajanje in čiščenje komunalne in padavinske vode

Javna služba odvajanja komunalne in padavinske odpadne vode se zagotavlja na območju celotne občine:

- z odvajanjem komunalne odpadne vode iz objektov in padavinske odpadne vode iz streh in javnih površin v javno kanalizacijo,
- s storitvami praznjenja obstoječih greznic, nepretočnih greznic in malih komunalnih čistilnih naprav (v nadaljevanju: MKČN).

Javna služba čiščenja komunalne in padavinske odpadne vode na območju Občine se zagotavlja na čistilni napravi Slovenska Bistrica in čistilni napravi Pragersko.

Čiščenje grezničnih gošč oziroma blata iz obstoječih greznic, nepretočnih greznic in MKČN se prostorsko zagotavlja na čistilni napravi Slovenska Bistrica in čistilni napravi Pragersko.

Izvajalec obvezne občinske gospodarske javne službe odvajanja in čiščenja komunalne in padavinske odpadne vode na območju celotne občine je javno podjetje Komunala Slovenska Bistrica d. o. o., ki izvaja to gospodarsko javno službo tudi na področju sosednjih občin Poljčane, Makole, Oplotnica in Rače-Fram.

V občini Slovenska Bistrica se nahaja 17 aglomeracij, od tega jih je šest delno opremljenih z javno kanalizacijo. Najvišjo opremljenost in priključenost imajo aglomeracije Šmartno na Pohorju, Pragersko in Slovenska Bistrica.

7.1.3 Ravnanje s komunalnimi odpadki

Izvajalec lokalnih javnih služb ravnanja z odpadki je javno podjetje Komunala Slovenska Bistrica d. o. o., ki pa izvaja storitve tudi v sosednjih občinah Oplotnica, Makole, Poljčane in Rače-Fram.

Zbiranje komunalnih odpadkov

V občini Slovenska Bistrica se ločeno zbirajo in odvažajo po sistemu »od vrat do vrat«:

- papir in kartonska embalaža (papir),
- steklena embalaža (steklo),
- ostala odpadna embalaža (OE),
- mešani komunalni odpadki (MKO),
- biološki odpadki (BIO).

V letu 2022 se izvaja tudi projekt »Odpadno jedilno olje ni odpadek«, v sklopu katerega se je pričelo zbirati odpadno olje v posebnih zbiralnikih.

Komunala Slovenska Bistrica d. o. o. je v letu 2021 zbrala:

- 1.329 t papirja in kartonske embalaže,
- 855 t steklene embalaže,
- 2.185 t ostale odpadne embalaže,
- 3.411 t mešanih komunalnih odpadkov,
- 3.321 t bioloških odpadkov,
- 92 t nevarnih odpadkov,
- 146 t kosovnih odpadkov,
- 58 t nagrobnih sveč.

Regijski center za ravnanje z odpadki

Občina Slovenska Bistrica je bila vodilni partner pri izgradnji regijskega centra za ravnanje z odpadki (CERO Pragersko). Sodelovale so še Občine Makole, Poljčane, Oplotnica, Rače-Fram, Slovenske Konjice, Zreče in Vitanje. Po izgradnji je bil CERO Pragersko predan v upravljanje javnemu podjetju Komunala Slovenska Bistrica d. o. o.

V sortirnici se izvaja mehanska obdelava oziroma sortiranje mešanih komunalnih odpadkov, ločeno zbranih odpadkov in kosovnih odpadkov iz gospodinjstev in proizvodnih ter storitvenih dejavnosti po postopkih D9, R12 in R13. V letu 2021 je bilo obdelanih 10.991 t MKO. Iz obdelave MKO se je v termično obdelavo odpeljalo 6.545 ton lahke frakcije.

V sklopu CERO Pragersko je bila zgrajena tudi kompostarna. Organski odpadki pomenijo 23-25 odstotkov gospodinjjskih odpadkov.

Slika 14: Regijski center za ravnanje z odpadki

7.1.4 Urejanje in čiščenje javnih površin

Lokalno gospodarsko javno službo urejanje in čiščenje javnih površin izvaja javno podjetje Komunala Slovenska Bistrica d. o. o.

V sklopu urejanja in vzdrževanja javnih površin opravljajo redna vzdrževalna dela na javnih zelenih površinah, parkih in otroških igriščih mesta Slovenska Bistrica ter po potrebi tudi po krajevnih skupnostih občine Slovenska Bistrica.

Košnja se izvaja na 202.993 m² travnih površin v mestu Slovenska Bistrica. Vzdržuje se Lipov park pri športni dvorani Bistrica, park pri zdravstvenem domu in grajski park. Vzdržujejo se tudi gibalni park in okolica otroških igrišč ter površine za rekreacijo v mestu na javnih površinah. Ureja se 2.950 m² cvetličnih gred s trajnicami.

Komunala Slovenska Bistrica izvaja tudi čiščenje javnih površin in javno snago. Čiščenje javnih površin vključuje predvsem strojno oz. ročno pometanje ulic in pločnikov, praznjenje uličnih košev, pranje ulic ter skrb za javno snago.

Občina Slovenska Bistrica je skupaj s partnerji v okviru operacije LAS dobro za vas izvedla projekt Urbani vrtovi, s katerim želi omogočiti pridelavo lastne hrane tako

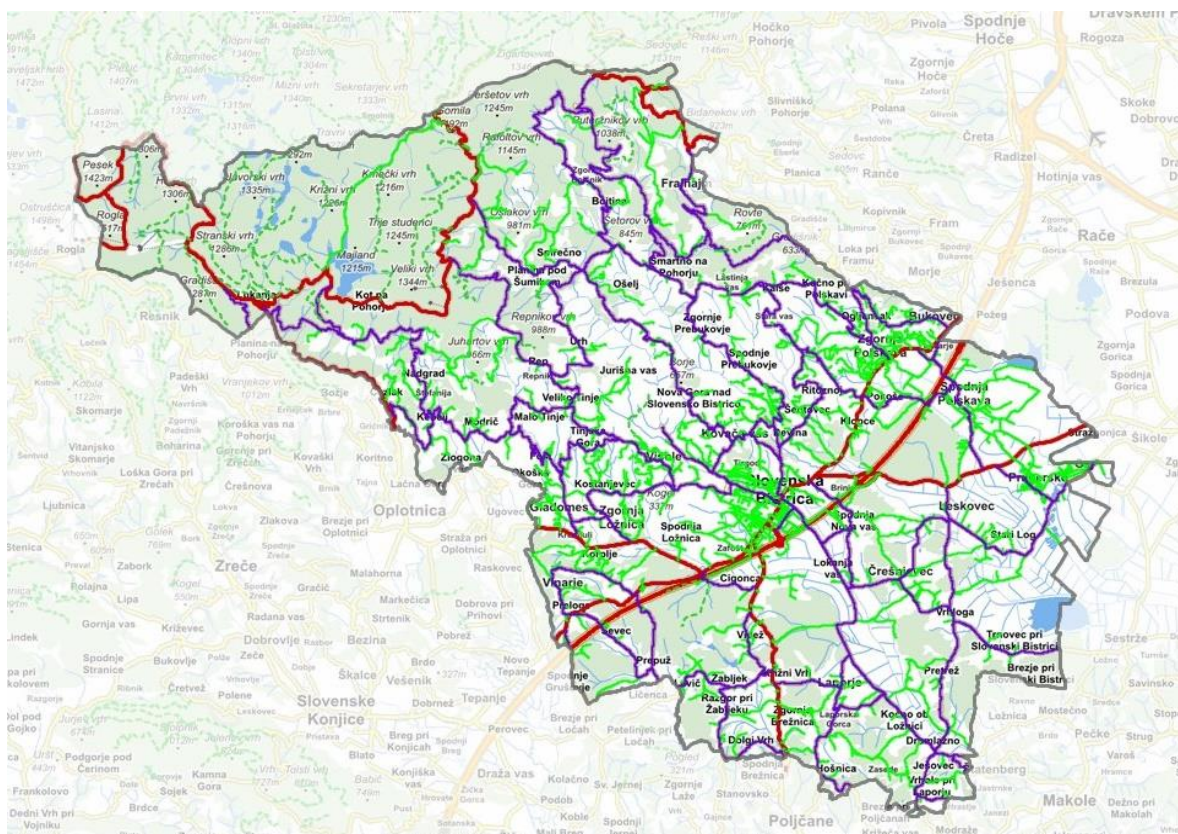
prebivalcem blokovskega naselja kot ostalim v mestu, ki nimajo te možnosti. Območje urbanih vrtov ima 17 visokih gred in 56 urbanih vrtov.

7.1.5 Vzdrževanje občinskih javnih cest

Vzdrževanje cest je gospodarska dejavnost, ki zagotavlja ohranjanje ceste in objektov na njih v primernem stanju, uporabnikom cest pa varno, udobno in gospodarno uporabo. Odločanje o vzdrževalnih delih temelji na rezultatih analiz stanja cest in objektov na njih, strukture in količine prometa, razpoložljivih finančnih sredstvih, pomembnosti ceste v prostoru in omrežju cest, vrsti voziščne konstrukcije, podnebnih razmerah in drugih objektivnih parametrih. Upoštevati je potrebno, da ima vsaka cesta svojo značilnost in potrebe.

Vzdrževanje občinskih cest je obvezna gospodarska javna služba, ki obsega redno vzdrževanje teh cest in organiziranje njihovega obnavljanja. Izvajalec obvezne gospodarske javne službe rednega vzdrževanja občinskih cest na celotnem območju občine Slovenska Bistrica je javno podjetje Komunala Slovenska Bistrica d. o. o. Javne poti vzdržujejo krajevne skupnosti, vsaka na svojem območju.

Slika 15: Pregledna karta omrežja lokalnih cest v občini Slovenska Bistrica:

Dolžina lokalnih cest v občini Slovenska Bistrica je 218,36 km, dolžina mestnih ulic je 45,37 km in pločnikov v mestu Slovenska Bistrica je 25,88 km. Dolžina javnih poti v občini je 359,08 km. Dolžina državnih cest (glavnih, regionalnih in turističnih) v občini je 72,08 km.

7.1.6 Javna razsvetljava

Na območju občine Slovenska Bistrica izvaja vzdrževanje javne razsvetljave javno podjetje Komunala Slovenska Bistrica d. o. o..

Vzdrževanje javne razsvetljave obsega:

- zamenjavo žarnic in predstikalnih naprav,
- tekoče investicijsko vzdrževanje,
- obnovo in manjše rekonstrukcije,
- odpravo okvar,
- vzdrževanje prometne signalizacije (semaforji),
- hitro odpravljanje napak na prometni signalizaciji,
- in druga dela s področja vzdrževanja javne razsvetljave.

Število svetilk na celotnem območju občine je 3334, največja pokritost je v mestu Slovenska Bistrica ter naselja Zgornja Bistrica, Pragersko, Zgornja Polskava, Črešnjevce, Spodnja Polskava in Leskovec.

7.1.7 Pokopališka dejavnost in 24-urna pogrebna služba

Pokopališko dejavnost, ki obsega upravljanje ter urejanje pokopališč (Črešnjevce, Laporje, Spodnja Polskava, Zgornja Polskava, Šmartno na Pohorju, Tinje, Kebelj in Zgornja Ložnica) zagotavljajo krajevne skupnosti na svojem območju. Pokopališko dejavnost na pokopališču Slovenska Bistrica izvaja javno podjetje Komunala Slovenska Bistrica d. o. o., ki vzdržuje red, čistočo in mir na pokopališču.

Na podlagi Zakona o pogrebni in pokopališki dejavnosti je občina Slovenska Bistrica sprejela Odlok o pokopališkem redu na območju Občine Slovenska Bistrica, v katerem je med drugim določila izvajanje pokopališke dejavnosti ter 24–urne dežurne službe, ki se izvaja na celotnem območju občine Slovenska Bistrica.

7.2 GASILSKA SLUŽBA IN CIVILNA ZAŠČITA

7.2.1 Javna gasilska služba

Gasilstvo je obvezna lokalna javna služba, katere trajno in nemoteno delovanje zagotavljajo občina in država. Naloge gasilske službe so predvsem gašenje in reševanje ob požarih, izvajanje preventivnih nalog varstva pred požarom ter opravljanje določenih nalog zaščite, reševanja in pomoči ob naravnih in drugih nesrečah.

V občini Slovenska Bistrica izvaja naloge gasilske službe 10 teritorialnih prostovoljnih gasilskih društev, ki v svojih vrstah združujejo 1.732 gasilcev od tega je 414 operativnih

gasilcev, ostalo članstvo pa sestavljajo podporni člani, veterani in pionirji gasilci. Med Občino in prostovoljnimi gasilskimi društvi je sklenjena pogodba o opravljanju lokalne gasilske javne službe.

Slika 16: Gasilski dom v Slovenski Bistrici

Prostovoljna gasilska društva se organizirajo po določenih Uredbi Vlade Republike Slovenije in Merilih za organiziranje, opremljanje in usposabljanje Civilne zaščite ter drugih sil za zaščito, reševanje in pomoč. V Občini je na podlagi meril izdelana kategorizacija. Eno gasilsko društvo je razvrščeno v peto kategorijo, eno v tretjo kategorijo, v drugo kategorijo je razvrščenih šest društev v prvo kategorijo pa sta razvrščeni dve gasilski društvi.

Osrednja enota širšega pomena je PGD Slovenska Bistrica, ki na osnovi pogodbe z URSZR opravlja naloge zaščite in reševanja ob nesrečah z nevarnimi snovmi, industrijskih nesrečah, naloge tehničnega reševanja ob nesrečah v cestnem prometu in ob nesrečah na stoječih in tekočih vodah, ki so javno dobro s katerim upravlja država. PGD Slovenska Bistrica v letošnjem letu beleži 150 let delovanja društva.

Za potrebe požarnega varstva v gospodarskih družbah v občini deluje eno industrijsko gasilsko društvo in sicer PIGD Impol. PIGD izvaja požarno varnost v svojem delovnem okolju, saj je njihov ustanovitelj gospodarska družba v kateri društvo deluje.

Vsa gasilska društva se združujejo v Gasilski zvezi Slovenska Bistrica. Po ustanovitvi novih občin Oplotnica, Poljčane in Makole pa so v Gasilsko zvezo Slovenska Bistrica vključena tudi PGD Oplotnica, PGD Poljčane in PGD Makole.

Pri svojem delu uporabljajo gasilci eno novejšo poveljniško vozilo, osem je kombijev za prevoz enot in opreme, tri orodna vozila, gasilskih vozil cistern je trinajst, dve gasilski vozili za gašenje gozdnih požarov, tehnično vozilo pa je eno. Za gašenje

visokih objektov in reševanje iz višin je na razpolago avto lestev. Pri svojem delu gasilci uporabljajo še tri gasilske prikolice in čoln. Za posredovanje ob nesrečah v cestnem prometu je na voljo hidravlično ter električno reševalno orodje.

Skupno število vseh gasilskih vozil in opreme je dobro in ustreza predpisanim merilom. Prostovoljno gasilsko društvo Slovenska Bistrica ima tehnično vozilo predvsem za posredovanje v prometnih nesrečah in za tehnično reševanje. Za posredovanje v nesrečah z nevarnimi snovmi ima PGD Slovenska Bistrica na razpolago gasilsko vozilo OVVO.

V letu 2022 bo PGD Slovenska Bistrica pridobilo novo gasilsko vozilo za gašenje in reševanje z višin ALK-32. S tem se bo znatno izboljšala operativna pripravljenost, povečala pa se bo tudi požarna varnost na širšem področju vseh štirih občin, ki jih pokriva GZ Slovenska Bistrica.

7.2.2 Civilna zaščita

Civilna zaščita v občini Slovenska Bistrica je organizirana v skladu z Uredbo o organiziranju, opremljanju in usposabljanju sil za zaščito, reševanje in pomoč in merili za organiziranje in opremljanje enot in služb za zaščito, reševanje in pomoč, ki jih je sprejel minister za obrambo. Organiziranost pa je opredeljena v Odloku o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami v občini Slovenska Bistrica in Sklepu o določitvi in organiziranju enot, služb in drugih operativnih sestavov za zaščito, reševanje in pomoč v občini Slovenska Bistrica. Na podlagi tega sklepa je bila večina nalog zaščite, reševanja in pomoči prenesena na enote organizirane, pri gasilskih društvih.

Enota za podporo šteje 12 članov. V enoto so razporejeni zraven vodstva službe še kurirska ekipa, oddelek za oskrbo, ekipa za zveze in ekipa za informacijsko podporo in administrativno delo. Naloge tehničnega reševanja opravljajo enote PGD Slovenska Bistrica, PGD Zg. Bistrica, PGD Laporje, PGD Videž, PGD Tinje, PGD Zg. Polskava, PGD Pragersko in PGD Kebelej.

Naloge radiološke in kemijske dekontaminacije izvajajo enote PGD Slovenska Bistrica, PGD Pragersko in PGD Laporje.

Naloge prve pomoči opravljajo enote PGD Sp. Polskava in PGD Šmartno na Pohorju. Ena enota je organizirana samostojno v okviru Vrtca Otona Župančiča, ki opravlja tudi naloge prve pomoči v okviru civilne zaščite.

Službe za uporabo javnih zaklonišč in zaklonišč v lasti Občine Slovenska Bistrica se organizirajo ob povečani nevarnosti napada na državo. Praviloma se te službe organizirajo iz vrst prostovoljnih gasilcev.

7.3 LOKALNI MEDIJI

K boljši obveščenosti o lokalnih temah, dogodkih in aktivnostih ter h krepitvi krajevne pripadnosti in zavesti veliko prispevajo tudi lokalni mediji. Na območju občine Slovenska Bistrica jih deluje kar nekaj, ki redno in ažurno poročajo in obveščajo lokalno in širšo javnost.

Že v letu 2000 sta Občina Slovenska Bistrica in Društvo za upravljanje KTV Slovenska Bistrica ustanovila Zavod za KTV in informiranje, ki je ob izvajanju televizijske informativne dejavnosti opravljal še naloge kabelskega operaterja za distribucijo televizijskega signala in infrastrukture. Danes so te storitve v domeni družbe Telemach, dejavnost Javnega zavoda za informiranje, kakor se je zavod preimenoval v letu 2018, pa je v letu 2022 prevzel RIC Slovenska Bistrica in tako, poleg ostalih dejavnosti, postal tudi izdajatelj dveh medijev (TV Studia Bistrica in občinskega glasila Informator).

Sicer pa na območju občine z obveščanjem javnosti delujejo naslednji mediji, katerih poslovni prostori so locirani v mestu Slovenska Bistrica:

TV Studio Bistrica

Lokalni program TV Studia Bistrica je uvrščen v programsko shemo Telemach in ga je mogoče spremljati v vseh omrežjih, ki so v upravljanju oziroma lasti družbe Telemach.

Občinski Informator

Občinsko tiskano glasilo, ki izhaja 2-krat mesečno v nakladi 9.200 izvodov in ga brezplačno prejmejo vsa gospodinjstva v občini Slovenska Bistrica. Glavni namen glasila je informiranje občanov in občank o dogajanju v občini Slovenska Bistrica na vseh področjih. Posebna pozornost je namenjena pridobivanju informacij in informiranju občanov o Občini Slovenska Bistrica ter javnih zavodih, krajevnih skupnostih in društvih v občini. Jedro glasila tako predstavljajo članki omenjenih institucij.

Tednik Panorama

Tednik Panorama že 30 let uspešno spremlja gospodarsko, politično, kulturno, športno in družbeno dogajanje na območju štirih občin, in sicer Slovenske Bistrice, Poljčan, Oplotnice in Makol.

Bistrican.si

Novičarski spletni portal Bistričan.si je zaživel marca 2020, sredi epidemije koronavirusa, kot potreben za informiranje Bistričanov o času in dogajanju. Prerasel je v spletni portal z aktualnimi novicami iz Slovenske Bistrice in njene okolice ter novicami iz Slovenije, ki so za življenje Bistričanov relevantne in pomembne.

Bistriške novice

Lokalni časopis, ki izhaja vsak drugi torek v mesecu v nakladi 3.000 izvodov. Bistriške novice združujejo aktualno dogajanje z napovedmi dogodkov v občinah Slovenska Bistrica, Poljčane, Makole in Oplotnica. Časopis je del regionalne »medijske družine«, v katero so vključeni Radio Rogla, 5 lokalnih časopisov in regionalni spletni portal www.novice.si.

Vzpostavljeno pa je tudi dobro sodelovanje z novinarji ostalih medijev, ki delujejo na področju celotne regije ali širše in s prispevki, oddajami, predstavitvami ali preko oglasov obveščajo javnost o temah z območja občine Slovenska Bistrica.

Sodeluje se predvsem z naslednjimi: RTV Slovenija – Regionalni center Maribor (Radio SI, Radio Maribor, Tele M), Radio Rogla, Radio Štajerski val, NET TV, časopis Večer, Večerova priloga Štajerc, Radio Tednik Ptuj, Maribor24.si in drugimi.

8 ZAKLJUČEK

Podatki o površini, številu naselij in številu prebivalcev kažejo, da je Občina Slovenska Bistrica ena izmed največjih občin v Sloveniji v skupini nemestnih občin. Občina Slovenska Bistrica predstavlja gospodarsko, kulturno in upravno središče v Podravski regiji na območju med Pohorjem in Halozami.

Občina Slovenska Bistrica si želi postati mestna občina zaradi hitrejšega, učinkovitejšega ter prijaznejšega razvoja mesta in z mestom povezanega podeželja ter prebivalcev naših krajev. Občina bi s pridobitvijo statusa mestne občine zadržala sedanje pristojnosti in pridobila nove pristojnosti ter tako zagotovila učinkovit in skladen razvoj mesta. Prav tako bi si lahko izboljšala pogoje za sodelovanje z državo, drugimi mestnimi občinami ter ostalimi občinami v Sloveniji. Dodelitev statusa mestne občine bi pozitivno vplival na sodelovanje z mesti iz drugih evropskih držav. Mestni občini Slovenska Bistrica bi se povečala možnost pridobitve EU sredstev.

Kot mestna občina bi si prizadevali za povečanje mreže poklicnih in srednjih šol prav tako pa bi si prizadevali za vzpostavitev visokošolskega študija, ki je povezan z metalurško in kovinsko industrijo. Razvoj šolstva v občini bi prispeval k razvoju terciarnih in kvartalnih dejavnosti na tem območju in s tem možnost zaposlovanja visokošolskega kadra ter povečanje deleža storitvenih dejavnosti v gospodarski strukturi.

Občina Slovenska Bistrica ima še veliko razvojnih potencialov, ki bi jih lahko s pridobitvijo statusa mestne občine lažje izkoristila. Menimo, da bi si tudi lažje pridobili dodatne pristojnosti s strani države in sredstva za njihovo izvajanje.

Občina Slovenska Bistrica želi z novimi projekti in aktivnostmi znotraj in zunaj meja občine ustvariti sodobno, prodorno, odprto in razvijajoče se slovensko mesto, kateremu bo medregionalno sodelovanje omogočilo tesnejše možnosti povezovanja, oprijemljivejše stike z ostalimi občinami in priložnosti za dvig kakovosti življenja ljudi.

V sled navedenega in zaradi enotnega prostorskega in urbanističnega urejanja, zadovoljevanja komunalnih potreb, planiranja razvoja na območju mesta z okolico in razvoja kulturnega ter upravnega središča, je občina Slovenska Bistrica upravičena do dodelitve statusa mestne občine.